Ազգ
Azg
armenian daily

16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2001 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 187 (2391)

Նախապատրաստվում է Ռոբերտ Քոչարյանի այցը Իրան

ԹԵՀՐԱՆ, 15 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի Իրան կատարելիք այցի նախապատրաստման շրջանակում Թեհրանում գտնվող ՀՀ ԱԳ փոխնախարար Ռուբեն Շուգարյանը հանդիպել է ԻԻՀ ԱԳ փոխնախարար Մուհսին Ամինզադեի հետ: ԻՌՆԱ գործակալության տեղեկացմամբ, Շուգարյանը հանդես է եկել երկու երկրների գործակցության խորացման մասին խոսքով՝ նշելով, որ մոտ ժամանակներում նույն նպատակով ԻԻՀ-ում կգտնվի ՀՀ էներգետիկայի փոխնախարար, Հայաստան-Իրան տնտեսական կապերի զարգացման հանձնաժողովի ղեկավար Կարեն Գալուստյանը:

Քոչարյանի այցը Թեհրան նախատեսվում է նոյեմբերի 10-ին:

Անդրադառնալով ԼՂ հակամարտության խնդրին, Շուգարյանը խոսել է առճակատումը խաղաղ ճանապարհով հարթելու օգտին՝ շեշտելով, որ Թեհրանն այս գործընթացում իր կարեւոր դերը կարող է ունենալ: Կողմերը քննարկել են նաեւ միջազգային ահաբեկչությանն առնչվող խնդիրներ եւ Աֆղանստանում ընթացող ռազմական գործողությունների թեման:

«ՊԱՏԵՐԱԶՄ ԸՆԴԴԵՄ ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅԱՆ»

Քաբուլը ենթարկվեց ցերեկային ամենասաստիկ ռմբակոծության

Թոնի Բլեր-Քոլին Փաուել աշխույժ դիվանագիտություն

Երեկ Աֆղանստանի դեմ հակաահաբեկչական ռմբակոծումների 9-րդ օրն էր, որ հատկանշվեց մայրաքաղաք Քաբուլի ամենասաստիկ ռմբակոծություններով: Ամերիկյան B-2 եւ B-52 ռազմօդանավերն օրվա ընթացքում բազմաթիվ արշավներ կատարեցին Քաբուլի արվարձանների վրա, ուր ենթադրաբար թալիբների եւ «Ալ Ղաիդայի» հենակետեր կան: Ռմբակոծվելուց անմասն չմնաց նաեւ Ջալալաբադ քաղաքը: Ըստ թալիբների եւ տեղի բնակիչների, ռմբակոծությունների հետեւանքով զոհվել են շուրջ 200 քաղաքացիական անձինք: Չեզոք աղբյուրներից չհաստատվեց այս տեղեկությունը, թեեւ միջազգային լրատվամիջոցների թղթակիցներին, որոնց առաջին անգամ էր թույլատրվել մտնել Քաբուլ, ցույց տրվեցին զոհված երեխաների մարմնի մասերը:

Մյուս կողմից, ամերիկյան ցամաքային ուժերի Աֆղանստան մտնելու ժամկետն ըստ երեւույթին մոտենում է. Ուզբեկստանում օտար թղթակիցների՝ տեղի բնակիչներից քաղած տեղեկությունների համաձայն, վերջին 3 օրերին ամերիկյան ռազմատրանսպորտային բազմաթիվ ինքնաթիռներ են իջել Աֆղանստանին սահմանակից այս երկիր, հատկապես Խանաբադի օդակայան: Ցամաքային գործողությունների մասին վկայում են նաեւ ամերիկյան հատուկ նշանակության ուժերի ռազմափորձերը Կալիֆոռնիայի լեռներում, որտեղ աշխարհագրական-կլիմայական պայմանները համանման են Աֆղանստանին:

Այդ բոլորին զուգահեռ, երեկ խիստ աշխույժ էր ամերիկա-բրիտանական դիվանագիտությունը: Գիշերը Պակիստան է ժամանում Մ. Նահանգների պետքարտուղար Քոլին Փաուելը, որ Իսլամաբադում գեներալ Փերվեզ Մուշարաֆի հետ հանդիպելուց հետո մեկնելու է Նոր Դելիի՝ Հնդկաստանի ղեկավարների հետ հանդիպելու: Նրա այս այցի նպատակներից մեկը եթե այդ երկու երկրների միջեւ կռվախնձոր դարձած Քաշմիրի հարցն է, որտեղ երեկ 10-ամսյա հրադադարից հետո առաջին անգամ սահմանային բախումներ տեղի ունեցան, ապա մյուս հարցն անկասկած վերաբերում է հետթալիբյան Աֆղանստանին: Բանն այն է, որ Պակիստանը կտրականապես դեմ է Աֆղանստանի «Հյուսիսային դաշինքի» իշխանության գալուն, մինչդեռ Վաշինգտոնը ձգտում է վերջիններիս լրջորեն ներգրավել հակաթալիբյան իր արշավի մեջ:

Երեկ հետաքրքրական բանակցություններ տեղի ունեցան նաեւ Լոնդոնի Դաունինգ սթրիթի թիվ 10 հասցեում, որտեղ վարչապետ Թոնի Բլերն ընդունեց պաղեստինցիների առաջնորդ Յասեր Արաֆաթին: Մեծ Բրիտանիայի ղեկավարն առիթն օգտագործեց արաբներին հաճոյանալու, իսկ Արաֆաթը՝ իր նվաղած դատը վերակենդանացնելու: Թոնի Բլերի ներկայությամբ պաղեստինցի առաջնորդը հայտարարեց այն, ինչը Մ. Նահանգներն ու Արեւմուտքը կուզեին լսել: «Հակաահաբեկչական այս պատերազմն ամենեւին իսլամի դեմ չէ», ասաց Արաֆաթը եւ ավելացրեց. «Պաղեստինյան դատն արդար է եւ ամենեւին չպետք է շփոթել ահաբեկչության հետ»:

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

Փարիզում նշվեց ՌԱԿ 80-ամյակը

Ֆրանսիայի Սենատի շենքում շաբաթ օրը՝ հոկտեմբերի 13-ին, նշվեց Ռամկավար Ազատական կուսակցության հիմնադրման 80-ամյակը, Սենատի նախագահ Քրիստիան Պոնսլեի բարձր հովանավորությամբ: 1921 թ. Պոլսում Ռամկավար եւ Ազատական կուսակցությունների միաձուլման ակտով հիմնադրված կուսակցության նախապատմությունը գնում է շատ ավելի հեռուն, մինչեւ 1885 թ., երբ Վանում ստեղծվեց հայ իրականության առաջին Արմենական կուսակցությունը, որը հետագայում միաձուլվեց Ռամկավար կուսակցության մեջ, իր ելույթում նշեց ՌԱԿ Ֆրանսիայի շրջանային վարչության ատենադպիր Վարուժան Կյուրեղյանը: Հանդիսությանը, որին մասնակցում էին ֆրանսիական կառավարական եւ խորհրդարանական շրջանակների ներկայացուցիչներ, ՌԱԿ Կենտրոնական վարչության ատենապետ Հակոբ Գասարճյանը, ֆրանսահայ քաղաքական ուժերի համակարգման հանձնաժողովի («Ապրիլ 24» կոմիտե) նախագահ Ալեքսի Գովջյանը, ՌԱԿ շրջանային վարչության ատենապետ Վարուժան Սիրապյանը եւ հոծ բազմություն, ելույթ ունեցավ նաեւ Ֆրանսիայում Հայաստանի դեսպան Էդվարդ Նալբանդյանը:

Բոլոր ելույթ ունեցողները մասնավորապես մատնանշեցին կուսակցության անխզելի կապը մայր հայրենիքի հետ, Ֆրանսիայի կողմից Հայոց ցեղասպանության ճանաչման գործում ֆրանսահայության ուժերը համախմբելու եւ ուղղորդելու աշխատանքը, ՌԱԿ-ի քույր կազմակերպության ՀԲԸ Միության աջակցությունը Լեռնային Ղարաբաղի ժողովրդին: Վերջինիս վերաբերյալ ցուցադրվեց փաստագրական ֆիլմ, որը ներկայացրեց Լեռնային Ղարաբաղում այդ ծրագիրը համակարգող, ՌԱԿ եւ ՀԲԸՄ կենտրոնական վարչությունների անդամ Լեւոն Քեբաբջյանը:

Շեւարդնաձե. «Ուժային կարգավորումը ծայրահեղ միջոց է»

ԹԲԻԼԻՍԻ, 15 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Հակամարտության ուժային կարգավորումը Աբխազիայում ծայրահեղ միջոց է, որին կարող է դիմել Վրաստանը», հոկտեմբերի 15-ին ճեպասուլիսում հայտարարել է Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեն, անմիջապես էլ նշելով, որ դեռ չի պատրաստվում ուժով վերադառնալ Աբխազիա: «Մենք դեռեւս չենք սպառել հակամարտության կարգավորման խաղաղ մեթոդները», ընդգծել է նա: Միեւնույն ժամանակ, ինչպես հաղորդում է «Կավկազպրեսը», Շեւարդնաձեն չի կոնկրետացնում, թե ինչ ժամկետով կարող է ձգվել խաղաղարարական գործընթացը, բայց մտադիր է օգտագործել բոլոր հնարավորությունները, որոնք կօգնեն կանխել նոր արյունահեղությունն Աբխազիայում: Մեկնաբանելով Աբխազիայի վարչապետ Անրի Ջերգենիայի հայտարարությունը Ռուսաստանի կազմի մեջ մտնելու Աբխազիայի մտադրության վերաբերյալ, Վրաստանի նախագահն ասել է, որ «դա լուրջ չէ, քանի որ Ռուսաստանը ինքը դրան չի գնա»:

Իսրայելը դուրս բերեց զորքերը Հեբրոնից

Երեկ առավոտյան, Իսրայելի կառավարության որոշման համաձայն, «Ցահալի» զորքերը դուրս եկան Հեբրոնից, եւ Պաղեստինը ազատվեց շրջափակումից: Իսրայելի արտգործնախարար Շ. Պերեսը երեկ հանդիպել է Պաղեստինի ղեկավարության հետ եւ հայտնել կառավարության ընդունած որոշման մասին: Նա ընդգծել է, որ պետք է գործադրվեն բոլոր ջանքերը տարածաշրջանում լիակատար հրադադարի հասնելու համար: Մինչ երեկ, հրադադարը հաջողվել էր կարգավորել 4 շրջաններում Բեյթ Ջալա, Բեթղեհեմ, Երիքով եւ Ռաֆիահ, իսկ երեկ դրանց ավելացավ հակամարտության կարեւորագույն կենտրոններից մեկը՝ Հեբրոնը:

Իսրայելի վարչապետը հատուկ նշել է, որ «Ցահալը» կվերադառնա այդ տարածքները, եթե Պաղեստինը խախտի իր պարտավորությունները:

Պաղեստինյան կողմը հավաստել է Շ. Պերեսին, որ Իսրայելի այս որոշումն իրենց մղում է գործելու նոր եռանդով եւ արժանացել է պաղեստինյան ժողովրդի ջերմ հավանությանը:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Սերժ Սարգսյանը մեկնեց Չինաստան

Հոկտեմբերի 15-ին պաշտոնական այցով Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետություն մեկնեց Հայաստանի պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանի գլխավորած պատվիրակությունը, տեղեկացնում է ՀՀ ՊՆ լրատվության եւ քարոզչության վարչությունը: Այցի ընթացքում նախատեսվում են քննարկել հայ-չինական ռազմական եւ ռազմատեխնիկական երկկողմ համագործակցությանն առնչվող խնդիրներ: Պատվիրակությունը Հայաստան կվերադառնա հոկտեմբերի 21-ին:

Մուշեղ Սաղաթելյանը կալանավորված է

ԵՐԵՎԱՆ, 15 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Երեւանի Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարանի հոկտեմբերի 15-ի որոշմամբ ՀՀ ՆԳՆ քրեական պատիժների իրականացման վարչության նախկին պետ Մուշեղ Սաղաթելյանը կալանավորված է: Ինչպես հայտնեցին ՀՀ գլխավոր դատախազության հասարակական կապերի եւ լրատվության բաժնից, նրա նկատմամբ մեղադրանք է առաջադրվել ակնհայտ սուտ մատնություն նախապատրաստելու, կեղծ փաստաթուղթ օգտագործելու, բռնության հետ զուգորդված իշխանազանցության, խուլիգանության եւ պետական գաղտնիք հրապարակելու համար: Մուշեղ Սաղաթելյանը ձերբակալվել էր հոկտեմբերի 12-ին: Հարուցված քրեական գործի նախաքննությունն իրականացնում է ՀՀ գլխավոր դատախազության քննչական վարչությունը:

ՎԻՃԱՀԱՐՈՒՅՑ

«Արմենտելն օր-օրի ավելի խոցելի է դառնում»

Նշում է ՀՀ արդարադատության նախարարը

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

«Կրկնում եմ, րոպեավճարի կիրառումն արգելված է այնքանով, որքանով դա չի համապատասխանում օրենսդրությանը», երեկ այսպես սկսեց իր եւ կառավարության իրավախորհրդատու Վահե Յաղուբյանի համատեղ մամուլի ասուլիսն արդարադատության նախարար Դավիթ Հարությունյանը: Այս միտքը նա եւ իրավախորհրդատուն հարկադրված կրկնեցին մի քանի անգամ՝ պատասխանելով լրագրողների տարբեր ձեւակերպումներով տրված միեւնույն հարցին: Արդարադատության նախարարը հատուկ ընդգծեց, որ կառավարությունը Արմենտելի դեմ չի պայքարում, այլ ցանկանում է, որ վերջինս աշխատի, զարգանա, ապահովի որակյալ կապ, ունենա խելամիտ շահույթ: Սակայն Հայաստանի իշխանությունները դեմ են օրենսդրության չկատարմանը, գերշահույթներին, ինչը հնարավոր է բնական մենաշնորհների դեպքում:

Տես ➧ էջ 2

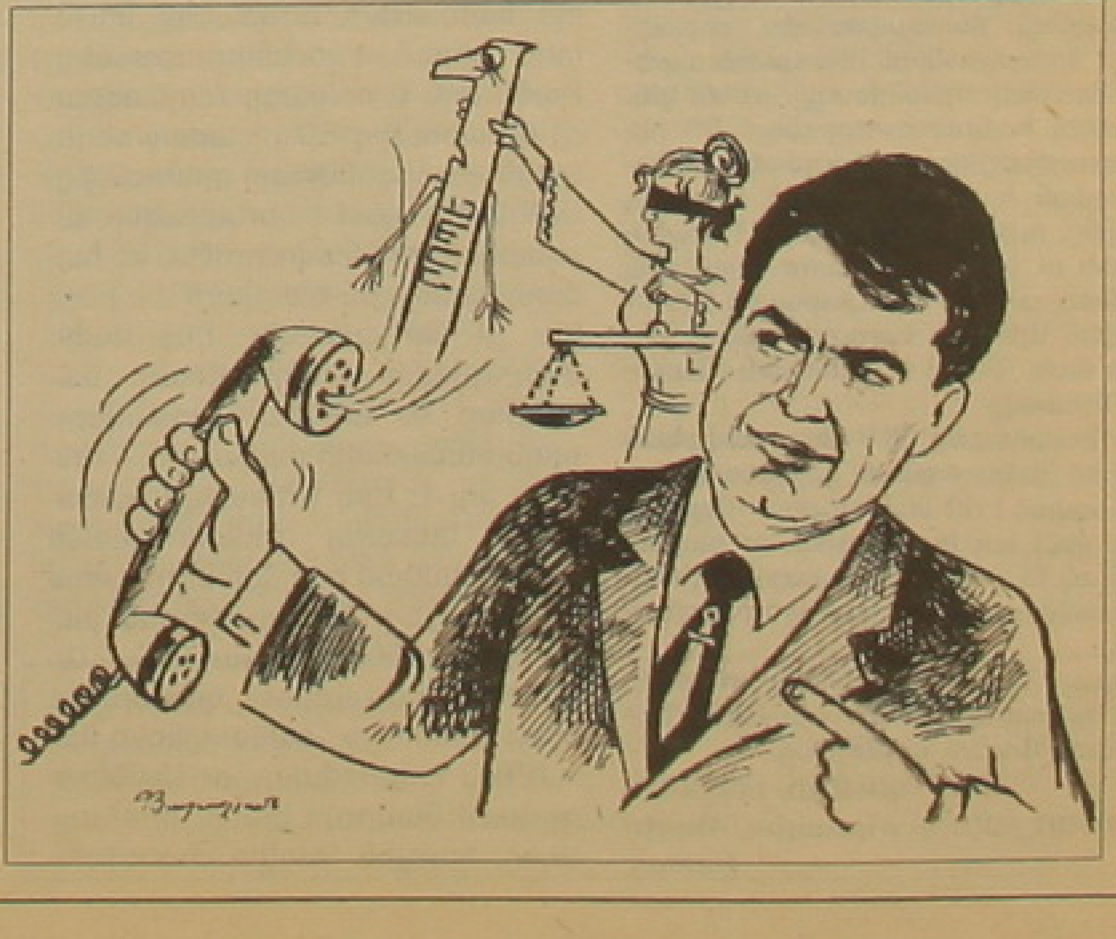

ընթացիկ

«Մեղադրողնե՛ր, վերանայեք մեզ ներկայացված մեղադրանքի ծավալը»

Հունանյանը հանդես եկավ երկար սպասված հայտարարությամբ եւ միանգամից հիասթափեցրեց ներկաներին

Երեկ «Հոկտեմբերի 27»-ի գործով դատավարությունը թեւակոխեց նոր փուլ. սկսվեց ամբաստանյալ Նաիրի Հունանյանի ցուցմունքների հրապարակումը՝ մյուս ամբաստանյալների ներկայությամբ: Սակայն մինչ այդ որոշ ժամանակով հետաձգվեց առավոտյան նիստը, քանի որ բացակայում էին համատեղ ուժերով հանդես եկող 5 փաստաբանները՝ Տիգրան եւ Մարինե Ջանոյանները, Էդվարդ Աղաջանյանը, Եղիշե Անդրյանն ու Արամ Կարախանյանը: Ավելի ուշ Է. Աղաջանյանն ու Տ. Ջանոյանը ներկայացան դատական նիստին, սակայն դրան նախորդեցին որոշ մեկնաբանություններ ու խոսակցություններ վերոհիշյալ 5-ի բացակայության կապակցությամբ:

Դատական նիստի հետագա ընթացքը հետաքրքիր զարգացումներ ունեցավ: Նախ՝ միջնորդությամբ հանդես եկավ Սարգսյանների շահերի պաշտպան Օլեգ Յունոշեւը, որը կարծիք հայտնեց, թե «ամենեւին չի բացառվում, որ հոկտեմբերի 27-ին ԱԺ դահլիճում կատարված տեսագրությամբ հայտնի տեսաերիզը՝ դատավարության ընթացքում եւս ցուցադրված, ընդամենը պատճեն է»: Այս ենթադրությանը հիմնվելով էլ փաստաբան Յունոշեւն առաջարկեց փորձաքննություն անցկացնել եւ պարզել՝ կեղծիքներ պարունակո՞ւմ է արդյոք տեսաերիզում նկարահանված նյութը, միգուցե ինչ-ինչ շտկումնե՞ր են արվել նախաքննության ընթացքում՝ մոնտաժ եւ այլն: Միաժամանակ փաստաբանը պնդեց, որ, հնարավորության դեպքում, փորձաքննությունն անցկացվի անպայման Ռուսաստանում, ուր գործում է ՆԳՆ-ին կից փորձաքրեագիտական կենտրոն, եւ այդ կենտրոնը հագեցած է նորագույն սարքավորումներով ու բարձրորակ մասնագետներով: Առաջարկությունը, որ ներկայացրեց ռուս փաստաբանը, դատարանի տարակուսանքին արժանացավ. դատավոր Ս. Ուզունյանը թերեւս ինչ-որ ենթատեքստ կամ որոշ աններքանկատություն տեսավ այդ առաջարկում, որովհետեւ փորձում էր պարզել, թե ինչո՞ւ հայ մասնագետները չեն կարող իրականացնել այդ փորձաքննությունը: Օ. Յունոշեւը քաղաքավարի բացատրեց, որ որեւէ կերպ չի ուզում կասկածի ենթարկել տեղական մասնագետների որակն ու կարողությունները, պարզապես սարքավորումները, որոնց միջոցով պիտի անցկացվի տեսածայնային համալիր փորձաքննությունը, Հայաստանում, իր տվյալներով, բացակայում են: Ռուս փաստաբանն իր գործընկերներից մեկի հարցին ի պատասխան նշեց նաեւ, որ ծախսերը հոգալու է ռուսական կողմը. նրա հաշվարկով՝ փորձաքննությունը կարժենա 5 հազար ռուսական ռուբլուց ոչ ավելի: Ինչո՞ւ եւ ի՞նչ նպատակով է ռուսական կողմն այդպիսի «բարեգործություն» անելու. այս հարցն այդպես էլ որոշակի պատասխանի չարժանացավ Օ. Յունոշեւի կողմից. վերջինս միայն վկայակոչեց հայ-ռուսական համագործակցությունն ու փոխօգնության պարտավորությունները վերոհիշյալ ոլորտում: «Իսկ մեր մասնագետներին ու մեր սարքավորումներն այստեղ բերելը չափազանց բարդ, երկարատեւ ու թանկարժեք գործողություն է», շարունակեց նա: Դատավորն այս հարցի վերաբերյալ երկարատեւ քննարկումը հանգուցալուծեց հետեւյալ որոշումով. Յունոշեւի միջնորդությանը դատարանը կանդրադառնա ուրբաթ օրը, իսկ այդ ընթացքում կփորձի պարզել՝ ի վիճակի՞ է արդյոք համապատասխան մասնագետներ տրամադրելու ՀՀ արդարադատության նախարարությունը:

Տեսաերիզի առնչությամբ միջնորդություն արեց ամբաստանյալ Կարեն Հունանյանը՝ հիշեցնելով, որ հոկտեմբերի 27-ի դեպքերի տեսագրության ցուցադրմանը դատարանի դահլիճում ինքը ներկա չի եղել, եւ հիմա ցանկանում է դիտել այդ տեսաերիզը: Նույնպիսի խնդրանքով դատարանին դիմեց նաեւ Ն. Հունանյանի պաշտպան Բենիամին Մինասյանը՝ մեկ անգամ եւս ցուցադրել տեսագրությունը: Դատավորը հաստատեց, որ նրանք իրավունք ունեն նման պահանջ ներկայացնելու: Այնուհետեւ Ն. Հունանյանն ընթերցեց այն 45 պատգամավորների անունները, որոնք հոկտեմբերի 27-ին, դեպքերի առաջին իսկ րոպեներից, «առանց իր կողմից կասկանդվելու կարողացել են դուրս գալ դահլիճից եւ ավելի ուշ դրա վերաբերյալ ցուցմունք էլ են տվել»: Այս պարզաբանումից հետո ամբաստանյալը պատմեց, որ ծեծի է ենթարկվել քննիչ Սամվել Հովհաննիսյանի կողմից, իսկ զինդատախազ Գագիկ Ջհանգիրյանը նույնիսկ հրաման է տվել իր ենթականերին՝ Հունանյանին մեքենայով այլ վայր տեղափոխելիս գնդակահարել՝ պատճառաբանելով, թե իբր փախուստի փորձ է արել: «Ինձ վրա 2 փամփուշտ արձակեցին, սակայն չսպանեցին. փամփուշտներն անցան գրեթե մազերիս վրայով: Հետո բերեցին մեկուսարան եւ շարունակեցին բռնությունները...», - ասաց նա:

Այս յուրատեսակ նախաբանին հաջորդեց ամբաստանյալի կոչ-հայտարարությունը, որի վերաբերյալ բազմիցս խոսել էր խոստանալով դիմել ժողովրդին: Հայտարարությունը, սակայն, հասցեագրված էր մեղադրողներին եւ հետաքրքրական ոչինչ չէր պարունակում: «Այս գործի նախաքննության եւ դատավարության ընթացքում պատասխանել եմ հազարավոր հարցերի՝ ներկայացնելով այն հիմնական դրդապատճառը, որ ինձ ստիպել է զենք վերցնել եւ դիմել նման քայլի: Դատարանն ու դատավարության մասնակիցները ծանոթացան նաեւ իմ 250 էջից բաղկացած ծրագրին: Պետության ապագան էր վտանգված: «Հոկտեմբերի 27»-ը կատարելու այլ դրդապատճառներ չունեի: Մեղադրական եզրակացության մեջ էլ այդպիսի դրդապատճառներ գտնված չեն, չկային եւ չեն լինի: Մեղադրողներին դիմելով ես, այսպիսով, խնդրում եմ մեկ անգամ եւս ուսումնասիրել ցուցմունքներս եւ վերանայել մեզ ներկայացված մեղադրանքի ծավալը: Հանուն հայ ժողովրդի եւ ձեր անունների մաքրության խոստովանեք, որ մենք անձնվեր գործ ենք կատարել», այսպիսին էր հայտարարության համառոտ ու մոտավոր տեքստը:

Տ. Ջանոյանի առաջարկությունը բավարարելով՝ դատարանը որոշում ընդունեց էական ոչինչ չպարունակող այս հայտարարությունն առհասարակ չկցել գործի նյութերին: Դատավարությունը կշարունակվի չորեքշաբթի:

ԱՆՈՒՇ ԲԱԲԱՅԱՆ

ՌԴ մամուլի նախարարը Երեւանում է

Ռուսաստանյան հեռուստաալիքների ու ռադիոծրագրերի Հայաստանում հեռարձակման հարցերը Երեւանում քննարկում է ՌԴ մամուլի, հեռուստատեսության ու ռադիոյի սփռման եւ զանգվածային հաղորդակցության միջոցների նախարար Միխայիլ Լեսինը: Դրա մասին նա հայտարարեց երեկ, ժամանելով հանրապետություն: Նրա հետ եկել է ռուսաստանյան հասարակական հեռուստատեսության (ОРТ) գլխավոր տնօրեն Կոնստանտին Էռնստը:

Իր այցը նախարարը համարեց շարունակությունը ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինի պաշտոնական այցի, որի ընթացքում, մասնավորապես, շոշափվել է ռուսաստանյան հեռուստածրագրերի հեռահաղորդման հարցը: «Մենք կքննարկենք հանրապետությունում ՌԴ հեռուստատեսության հաղորդման կազմակերպման հարցերը», ասաց Միխայիլ Լեսինը, որին դիմավորեցին ՀՀ տրանսպորտի ու կապի նախարար Անդրանիկ Մանուկյանն ու ՀՀ նախագահի խորհրդական Ալեքսան Հարությունյանը, ինչպես նաեւ ՀՀ-ում ՌԴ դեսպան Անատոլի Դրյուկովը:

«Ռուսաստանի ԶԼՄ-ները բավական լավ են ներկայացված Հայաստանում», համոզված է ՌԴ նախարարը: «Մեր հերթին, մենք եւս կաշխատենք, որ հայաստանյան ԶԼՄ-ները ներկայացված լինեն Ռուսաստանում», հայտարարեց նախարարը:

Այսօր Միխայիլ Լեսինին ու Կոնստանտին Էռնստին կընդունի Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը:

ՏԻԳՐԱՆ ԼԻՍԱՅԱՆ

ԻՏԱՌ_ՏԱՍՍ-ի թղթակից, «Ազգի» համար

«Արմենտելն օր-օրի ավելի խոցելի է դառնում»

Սկիզբը էջ 1

Դավիթ Հարությունյանը նշեց, որ մինչեւ անցյալ տարվա վերջը ընդհանուր քաղաքականություն այս ոլորտում կառավարությունը չի տարել, եւ այդ բացն այժմ վերացվել է: Այս առումով **«Ազգի»** հարցին, թե ինչպե՞ս բացատրել այն փաստը, որ կապի եւ տրանսպորտի նախարարն ասում է ընդհանրապես ռոպեավճարն արգելելու իր վճռականության, իսկ արդարադատության նախարարը խոսում է ընդամենը օրենսդրության անհամապատասխանության մասին, վերջինս պատասխանեց, որ տրանսպորտի եւ կապի նախարարի հրահանգը նույնպես բխում է օրենսդրությունից: Բանն այն է, որ բացի ռոպեավճարի կիրառումից 60 օր առաջ տեղեկացնելու լիցենզիայի պահանջից, Արմենտելը պետք է ներկայացնի տնտեսական հիմնավորումներ եւ համապատասխան հաշվարկներ, ինչը եւս չի ներկայացվել: Ըստ Վահե Յաղուբյանի «ռոպեավճարի սակագինը եւ անվճար խոսակցության ժամանակը բազար չեն»: Խնդիրն այլ է: Եթե Արմենտելը համաձայնի կատարել օրենսդրությամբ նախատեսված պայմանները, ապա այդ հարցերը կկարգավորվեն բանակցությունների ընթացքում: «Արմենտելը ներդրումներ է կատարել եւ պետք է շահույթ ստանա», նշեց նա:

Ի՞նչն է պատճառը, որ Արմենտելը շարունակում է պնդել իր տեսակետը. հարցին Դավիթ Հարությունյանը պատասխանեց՝ վաս իրավախորհրդատու ունենալը: Դրա պատճառով Արմենտելը «օր-օրի ավելի խոցելի վիճակում է հայտնվում»: Եթե անգամ տրանսպորտի եւ կապի նախարարի արգելանքն ունենար թույլ իրավական հիմնավորում, ապա Արմենտելը պարտավոր էր հետեւել դրան, եւ եթե այն ոտնահարեր իր իրավունքները՝ բողոքարկեր դրա դեմ: Այնպես որ, ըստ արդարադատության նախարարի, հայկական կողմն ունի «բավականին մեծ շանս» հաղթելու արբիտրաժային դատարանում, եթե գործը հասնի դրան: Նա նշեց, որ կառավարությունը վճռական է տրամադրված եւ գնալու է մինչեւ վերջ: Եթե Արմենտելը շարունակի իր մոտեցումն առաջ մղել, ապա կարգավորող մարմինն՝ ի դեմս կապի եւ տրանսպորտի նախարարության, կարող է փոփոխել, հետ վերցնել Արմենտելին տրված լիցենզիան:

Այդուհանդերձ, չնայած Հայաստանի պաշտոնյաների բազմակի հավաստիացումներին, բաժանորդներին շարունակում է մտահոգել չվճարելու դեպքում հեռախոսակապից զրկվելու ոչ այնքան հաճելի հեռանկարը: Այս դեպքում արդարադատության նախարարը կոչ արեց քաղաքացիներին դատի տալ Արմենտելին՝ իրենց քաղաքացիական իրավունքները պաշտպանելու նկատառումներով եւ տեղեկացնել կապի եւ տրանսպորտի նախարարությանը, որպեսզի վերջինս վարչական եղանակով այդ հարցը լուծի:

Մամուլի ասուլիսի ժամանակ անդրադարձ եղավ նաեւ պատգամավոր Արշակ Սադոյանի հայտարարությանը, ըստ որի Արմենտելի հետ բարձրաստիճան պաշտոնյաներից մեկը գաղտնի գործարք է կնքել: Դավիթ Հարությունյանն ասաց, որ որեւէ նման դեպք իրեն հայտնի չէ: Սակայն եթե նման բան լիներ էլ, ապա Արմենտելի վիճակը չէր թեթեւանա, քանի որ օրենսդրության խախտման դեպքում դա նրան չէր օգնի: Մեկ այլ հարցի պատասխանելով, նախարարը վերստին ընդգծեց, որ Արմենտելի հետ առաջացած խնդիրը քաղաքական չէ, այլ «զուտ իրավական եւ տնտեսական»:

Շարքային սպառողներին հետաքրքրում են նաեւ Արմենտելի բաժանորդներին ներկայացրած պայմանագրերը, որտեղ նրանց իրավունքներն անտեսված են: Այդ հարցի վերաբերյալ Դավիթ Հարությունյանը տեղեկացրեց, որ անկախ նրանից՝ քաղաքացին ստորագրել է այդ պայմանագիրը, թե ոչ, եթե այնտեղ կան օրենքին հակասող կետեր, ապա դա իրավական ուժ չի կարող ունենալ: Ինչ վերաբերում է ներկայումս Արմենտելի առաջարկած պայմանագրերին, ապա դրանց նկատմամբ նույնպես արգելանք է դրվել եւ նախազգուշացում է արվել Արմենտելին:

ԲԵԺԵՐ

«ՌԱՕ ԵԷՍ»-ը՝ միակ հավակնորդ

Շաբաթ օրը Հայաստանի բաշխիչ ելեկտրացանցերի միջազգային մրցույթով սեփականաշնորհման հանձնաժողովի նիստում որոշում է կայացվել ռուսաստանյան էներգետիկ հսկաներից մեկին՝ «ՌԱՕ ԵԷՍ» ընկերությանը տալ նախաորակավորված մասնակցի կարգավիճակ: Այդպիսով, փաստորեն, «ՌԱՕ ԵԷՍ»-ը դառնում է ԲԷՑ-երի այս պահի միակ հավակնորդը, նաեւ՝ ապագա հավանական սեփականատերը, եթե նկատի ունենանք, որ նախորդ փուլում նախաորակավորված 3 ընկերություններից մեկը՝ շվեդական ABB-ն պաշտոնապես հրաժարվել էր մրցույթի այս փուլին մասնակցելուց, իսկ իսպանական «Union Fenoza» եւ ամերիկյան «AES Silk Road» ընկերությունները, հատկապես վերջինս, ճիշտ է դեռ պաշտոնապես չեն հրաժարվել, բայց, ըստ պաշտոնական մեկնաբանությունների (մասնավորապես՝ ՀՀ էներգետիկայի նախարարի), կորցրել են հետաքրքրությունը հայաստանյան բաշխիչ ցանցերի նկատմամբ:

Տեղեկացնենք, որ «ՌԱՕ ԵԷՍ»-ը հոկտեմբերի մեկի հանձնաժողովի նիստի որոշմամբ պետք է 12-օրյա ժամկետում ներկայացներ մի քանի փաստաթուղթ, այդ թվում՝ ընկերության աուդիտի մասին եզրակացությունը: Շաբաթ օրը, փաստորեն, ընկերությունը հասցրեց լրացնել բոլոր թերի փաստաթղթերը: Ի՞նչ զարգացումներ կունենա ԲԷՑ-երի մրցույթը, արդեն դժվար է ենթադրելը, քանի որ, ըստ կարգի, մյուս նախաորակավորված ընկերությունները, ցանկության դեպքում (այսինքն՝ որեւէ իրավիճակի փոփոխության) կարող են մտնել նորից մրցության մեջ:

Հիշեցնենք, որ ԲԷՑ-երի սեփականաշնորհման մրցույթի ժամանակացույցի համաձայն, նոյեմբերի 30-ին նշանակված է մրցույթի առաջարկությունների բացման օրը, իսկ դեկտեմբերի 4-ին պետք է հայտարարվի մրցույթի հաղթողի անունն ու դրանից հետո կնքվի մասնավորեցման պայմանագիրը՝ հաղթող ընկերության ու կառավարության միջեւ: Այդ ժամանակացույցը, ըստ ամենայնի, կպահպանվի, այսինքն՝ կառավարությունը հավատարիմ կմնա իր խոստմանը՝ մինչեւ տարեվերջ ավարտել բաշխիչ ելեկտրացանցերի սեփականաշնորհումը: Դեռ ավելին, ըստ մեր ունեցած տեղեկությունների, հնարավոր է նույնիսկ, որ հաստատված ժամանակացույցը առաջ գա, եւ մրցույթը նախատեսվածից շուտ ավարտվի:

Թե ինչպե՞ս է գնահատում Համաշխարհային բանկը իրականացվող մրցույթի ընթացքը, որի վերաբերյալ չէր թաքցնում իր պայման-պահանջները՝ բաց ու թափանցիկ անցկացնելու վերաբերյալ, ՀԲ երեւանյան գրասենյակից պաշտոնական տեղեկություն չկարողացանք ստանալ: Իսկ ՀԲ գնահատականը կարեւոր է այն առումով, որ վերջինիս հայտարարված կառուցվածքային բարեփոխումների (SAC) 4-րդ վարկի 50 մլն-ի 20 մլն-ը, ՀԲ ձեւակերպմամբ՝ «լողացող տրանշը», պետք է ստացվեր միայն ԲԷՑ-երի վերոհիշյալ պայմաններով մասնավորեցումից հետո: Դժվար չէ ենթադրել, թե ՀԲ դիրքորոշման որեւէ փոփոխության դեպքում ՀՀ բյուջեի դեֆիցիտն ինչքանո՞վ կավելանա եւ ինչպիսի՞ սոցիալական հետեւանքներ կլինեն հետագայում:

Գ. ՄՈՒՐԱՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս՝ 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

Օգնության ծավալները 6 անգամ զիջում են երաշտի վնասներին

2000 թ. երաշտի հետեւանքների վերացման աշխատանքները

Նախորդ տարվա ամռան երաշտի հետեւանքներն այնպիսի ահռելի չափերի էին հասել, որ միանշանակորեն որակվեցին աննախադեպ: Հանրապետության տարածքում նախատեսվածից 105 հազար տոննա քիչ ցորեն հավաքվեց՝ մոտ 7 մլրդ 360 մլն դրամի գումարային արժեքով, եւ 9 հազար տոննա կարտոֆիլ՝ 60 մլն դրամի արժեքով: Կառավարությունը մարզերում կատարած ուսումնասիրությունների, հաշվարկների հիման վրա հայտարարեց, թե երաշտի հասցրած վնասը հասնում է 40 մլն դոլարի, որը, սակայն, շուտով հերքվեց: Համաշխարհային բանկը, միջազգային եւ տեղական այլեւայլ կազմակերպություններ իրենց կատարած զննումների ու հաշվարկների արդյունքում ամենատարբեր չափերով էին ներկայացնում գյուղատնտեսությանը հասցված վնասը, որը տատանվում էր 40-60 մլն դոլարի սահմաններում: Դատելով բերված թվերից՝ ակնհայտ դարձավ, որ լրջորեն վտանգված էր երկրի պարենային անվտանգությունը, եւ որ առանց դրսի օգնության Հայաստանը, մեղմ ասած, աղետալի վիճակի մեջ էր ընկնելու ձմռանը եւ գարնանացանի ընթացքում: Դա նկատի ունենալով՝ իշխանությունները բոլոր մակարդակներով տարբեր պետություններից օգնություն խնդրեցին եւ սկսեցին պլաններ կազմել ստացվելիք օգնությունը իրացնելու ու երաշտից տուժած տնտեսություններին հասցնելու նպատակով: Ազգային ժողովը հատուկ հայտարարությամբ եւս օգնության ակնկալիքով դիմեց աշխարհի երկրներին եւ իր հերթին երաշտի հետեւանքների վերացման մասին օրենք ընդունեց՝ պարտավորեցնելով կառավարությանը միջոցառումների հստակ ծրագիր ներկայացնել: Այս միջոցառումներից անմիջապես հետո ստացվեցին առաջին արձագանքները եւ կառավարությունը սկսեց ձեռնամուխ լինել տրամադրված օգնությունը Հայաստան հասցնելու եւ մարզերին վերաբաշխելու աշխատանքներին, որոնց շնորհիվ որոշակիորեն հաջողվեց մեղմել հասցված վնասները:

Գյուղատնտեսության նախարարի ներկայացրած տվյալներով՝ ողջ օգնության ծավալը կազմել է 10 մլն ԱՄՆ դոլար, ինչը 6 անգամ պակաս է վնասների ողջ ծավալի գումարային արժեքից: Այդ 10 միլիոնից 4 միլիոնը կառավարության անմիջական օժանդակության արդյունքն է ՀԲ-ից ստացված վարկերի հաշվին: Իսկ մյուս մասը Ռուսաստանից, ԱՄՆ-ից, Սիրիայից, Բելառուսից, Հոլանդիայից ստացված ցորենի, եգիպտացորենի եւ կարտոֆիլի սերմացուների տեսքով ստացված օգնությունն է:

Ամենամեծ օգնությունը տրամադրել է Մ. Նահանգները՝ 1750 տոննա աշնանացան ցորենի սերմացուի տեսքով, որի գումարային արժեքը կազմում է 600 հազար դոլար, որի հետ նույն երկրից Հայաստան է ներկրվել եւ բաշխվել 6 հազար տոննա եգիպտացորենի սերմ՝ 1 մլն 600 հազար դոլարի չափով:

Օգնության չափով երկրորդ տեղում է Ռուսաստանի Դաշնությունը՝ իր 5000 տոննա բարձր վերարտադրության ցորենի սերմացուի տրամադրմամբ: Այս կարգի սերմացուն աչքի է ընկնում բարձր, որակյալ բերքատվությամբ: Գյուղնախարարությունում համոզված են, որ հենց բարձր վերարտադրության սերմացուներով հնարավոր կլինի խթանել գյուղատնտեսությունը, քանի որ Հայաստանում ավանդաբար կիրառվող գրեթե չփոփոխվող սերմացուների տեսակներն այլեւս չեն ապահովում չափանիշներին համապատասխանող բերքատվություն: Դա է պատճառը, որ այս տարի եւ հաջորդ տարիների ընթացքում ստացվող բարձր բերքատվությունը գյուղնախարարությունը գլխավորապես ՌԴ-ից ստացված այդ 5000 տ ցորենի սերմացուով է պայմանավորում:

Եվս հազար տոննա ցորենի սերմացու տրամադրել է Բելառուսը, իսկ Սիրիայի եւ Հոլանդիայի օժանդակությունը Հայաստանին կատարվել է բարձր վերարտադրության կարտոֆիլի սերմացուի տրամադրմամբ: Ընդ որում, Սիրիայի օգնությունը կազմում է 500 տոննա: Ընդհանուր առմամբ Հայաստանում 40 հազար հա հողատարածքների վրա ցանվել է 8 հազար տոննա կարտոֆիլի սերմացու, որն ամբողջությամբ օգնություն է:

Չնայած օգնությունների ողջ ծավալը 6 անգամ զիջում է երաշտի հասցրած վնասներին, գյուղնախարարությունը համոզված է, որ երկրում լուծվել է պարենային անվտանգության խնդիրը: Ավելին, եթե հետեւենք նախարար Զավեն Գեւորգյանի ներկայացրած հաշվետվությանը, իրենց հաջողվել է մինչեւ հիմա 15 հազար հա խոպան հողատարածքի վրա հավելյալ ցանքս կատարել, որն, անշուշտ, դրական միտում է: Սակայն թե որքան հողատարածք է, այնուամենայնիվ, հենց երաշտի հետեւանքով այս տարի խոպանացել՝ ոչ մի տեղեկություն չի հաղորդվում: Եթե նկատի առնենք, որ ստացված օգնությունը բոլոր դեպքերում զգալիորեն զիջում է վնասներին, դրանք անհամեմատ ավելի շատ պետք է լինեն:

Պետք է նշել, սակայն, որ ստացված օգնության ծավալների հաշվարկը եւս հարաբերական է: Խնդիրն այն է, որ եթե իսկապես գյուղնախարարության հաշվարկները ճիշտ են, ապա բարձր վերարտադրության սերմացուների տեղայնացման միջոցով կհաջողվի էլ ավելի կրճատել հատկացված օգնության եւ հասցված վնասների ծավալների տարբերությունը:

Ինչեւէ, 2000 թ. աննախադեպ երաշտի հետեւանքների վերացման գործընթացը կառավարությունում ստեղծված համապատասխան հանձնաժողովը եւ նրա ճյուղային կառույցները մարզերում համարում են հիմնականում ավարտված: Միակ բանը, որ մնում է անել կառավարությանը, առանձին ֆերմերային տնտեսությունների հետ նախօրոք ձեռք բերված պայմանավորվածությունների ու պայմանագրերի կատարումն է, որից երաշտից տուժած մյուս տնտեսությունները պետք է օգտվեն: Հետեւողական կլինի՞ արդյոք կառավարությունը՝ պարզ կդառնա մոտ ապագայում: Սակայն այն մեխանիզմները, որը կառավարությունն ընտրել էր ստացված օգնությունը գյուղտնտեսություններին հասցնելու նպատակով, լուրջ մտավախություններ են առաջացնում, որ օգնության հիմնական մասը կարող է եւ տեղ չհասնել:

ԳՈՌ ՄԵՐԱՀՍԱՄՅԱՆ

Կնոջ առողջությունն ընտանիքի առողջությունն է

Հայաստանում կանայք չեն հոգում իրենց առողջության մասին եւ դիմում են բժշկի միայն ծայրահեղ անհրաժեշտության դեպքում: Մեր հանրապետությունում մեծ է կրծքագեղձի քաղցկեղով տառապող կանանց թիվը՝ հետազոտված կանանց շուրջ 10 տոկոսի մոտ հայտնաբերվում է չարորակ գոյացություն:

«Կանա՛յք, հետեւե՛ք ձեր առողջությանը», այս էր հայ-ամերիկյան մամոգրաֆիայի կենտրոնի կազմակերպած քայլարշավի կարգախոսը, որի նպատակն էր կանանց ուշադրությունը հրավիրել կրծքագեղձի հիվանդությունների, հատկապես քաղցկեղի վրա: Յուրաքանչյուր կին 40 տարեկանից հետո տարին մեկ անգամ պետք է անցնի մամոգրաֆիկ հետազոտություն, քանի որ ժամանակին բժշկի դիմելու դեպքում հնարավոր է ձերբազատվել այդ վտանգավոր ախտից: Արդեն հինգ տարի է, ինչ ՀՀ առողջապահության նախարարությունը, կանանց առողջության պահպանման ասոցիացիան, հայ-ամերիկյան մշակութային միությունը, Երեւանի պետական բժշկական համալսարանը, հայ-ամերիկյան մամոգրաֆիայի կենտրոնը հոկտեմբերը հայտարարում են կրծքագեղձի քաղցկեղի նկատմամբ զգաստության ամիս եւ մամոգրաֆիայի կենտրոնում բոլոր հետազոտությունները կազմակերպում են 50 տոկոս զեղչով:

Վերջին չորս տարիների ընթացքում կենտրոնում հետազոտվել է 24 հազարից ավելի կին: Նրանցից հազարի մոտ հայտնաբերվել է չարորակ ուռուցք, 650 կին վիրահատվել է: Ընդհանրապես, մամոգրաֆիայի կենտրոնում հետազոտությունների մոտ 60 տոկոսը կատարվում է անվճար: Անվճար են հետազոտվում փախստականները, զոհված եւ հաշմանդամ ազատամարտիկների կանայք, առավել կարիքավորները:

Հայ-ամերիկյան մամոգրաֆիայի կենտրոնը, որի ակունքներում կանգնած են ԱԺ պատգամավոր Հրանուշ Հակոբյանը եւ ամերիկահայ Ռիթա Պալյանը, միակն է մեր տարածաշրջանում: Արտերկրից տարեկան մոտ 350 կին է հետազոտվում Հայաստանում:

ՄԱՌԼԵՆԱ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Եվրոպայի հայկական միությունների ֆորումն աջակցում է ԼՂՀ զարգացման ծրագրերին

Եվրոպայի հայկական միությունների ֆորումը 2001 թ. հունիսի 1-4-ը Բոննում անցկացրած խորհրդաժողովում որոշում է ընդունել մայիսի 9-ը Եվրոպայում հայտարարել Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օր եւ իր անդամ միություններին, համայնքներին, ինչպես նաեւ Եվրոպայի բոլոր հայկական համայնքներին կոչ է արել այդ օրը կազմակերպել տարաբնույթ միջոցառումներ եւ դրանցից գոյացած հասույթն ամբողջովին տրամադրել Լեռնային Ղարաբաղին:

ԵՀՄՖ-ի կոչը մեծ արձագանք է ունեցել Եվրոպայի հայության շրջանում, եւ ձեռնարկը կազմակերպական ձեւ է ստացել սեպտեմբերի 17-ին կնքված եռակողմ համաձայնագրով: Այն ստորագրել են Եվրոպայի հայկական միությունների ֆորումը, «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամը եւ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարությունը:

Ըստ համաձայնագրի, ԼՂՀ կառավարությունը ներկայացնում է ֆինանսավորման կարիք ունեցող մարդասիրական ծրագրեր, ԵՀՄՖ-ն կազմակերպում է դրամահավաք միջոցառումներ, իսկ «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամն իրականացնում է այդ նպատակային ծրագրերը:

ԵՀՄՖ-ն պատրաստակամություն է հայտնել նաեւ աջակցել Ղարաբաղի համար կազմակերպվող այլ միջոցառումների, մասնավորապես Ֆրանսիայում եւ Եվրոպայի այլ երկրներում «Հյուսիս-հարավ» ավտոմայրուղու ծրագրի համար անցկացվող հեռախուսամարաթոններին:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ԼՂՀ-ում մարդահամար կանցկացվի, երբ որ լինեն օրենքը եւ գումարը

Առնվազն այս տարի ԼՂՀ-ում մարդահամար չի անցկացվի: Խանգարող պատճառները երկուսն են՝ ԼՂՀ-ում համապատասխան օրենքի եւ անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների բացակայությունը:

Պարզաբանելով այս իրողությունը, ԼՂՀ վիճակագրության, պետռեգիստրի եւ վերլուծության պետական վարչության պետ Բենիամին Բաբայանը նշեց, որ իրենց գերատեսչությունը մշակել է մարդահամարի օրենքի նախագիծ, որը եկող շաբաթ կքննարկվի կառավարության նիստում: Մինչեւ տարեվերջ նախատեսվում է օրինագիծը ներկայացնել Ազգային ժողովի քննարկմանը: Եթե խորհրդարանն այս տարի ընդունի վերոհիշյալ օրենքը, հնարավոր է, մարդահամարի անցկացման ժամկետն ուրվագծվի առավել պարզորոշ: Բայց խոչընդոտող հիմնական հանգամանքը, այնուհանդերձ, ֆինանսների սղությունն է: Պաշտոնական տվյալներով, ԼՂՀ-ում բնակչության թիվն առ հոկտեմբերի 1-ը կազմում է 143 հազար 300 մարդ:

Ամենահամեստ ծախսերով, մեկ մարդու հաշվով, մարդահամարի ընթացքում կծախսվի շուրջ 250 դրամ կամ ընդհանուր առմամբ՝ մոտ 36 միլիոն դրամ: ԼՂՀ բյուջեի համար, անշուշտ, այդ գումարը զգալի շռայլություն է: Եվ հարց է՝ այդ գումարը կմտցվի՞ 2002 թ. պետբյուջե: Դա պարզ կդառնա միայն բյուջեի քննարկման ժամանակ:

Ինչ մնում է ժողովրդագրությանը, ապա ծննդածի հաշվին բնակչության թվի աճն ակնառու է: Միայն անցած 9 ամսում ԼՂՀ-ում ծնվել է 1746 երեխա, որը նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատ կրկնակի ավելի է: Հանրապետությունից հեռացողների ու ԼՂՀ վերադարձողների թվերը համապատասխանաբար կազմում են 625 եւ 1902 մարդ:

Վերջին անգամ Արցախում մարդահամար անցկացվել է 1989 թվականին: Ե՞րբ կլինի հաջորդը, ասենք այսպես՝ երբ որ առկա լինեն փողն ու օրենքը:

ԵՂԻՇԵ ԱՐՇԱԿՅԱՆ, ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

«Չնայած մառախուղը խանգարեց... բայց տները շատ գեղեցիկ են»

Իտալիայի դեսպանի այցը Սյունիք

Սյունիքի մարզ կատարած այցի շրջանակներում, կիրակի օրը, Հայաստանում Իտալիայի դեսպան Պաոլո Անդրեա Տրաբալցան կարճատեւ կանգառ ունեցավ նաեւ Գորիսում: Առաջին հանդիպումը քաղաքապետարանում էր: Համայնքային իշխանության ամենատարբեր ոլորտների ղեկավարների հետ դեսպանի գլխավորած պատվիրակության զրույցը, որն ընդգծված ճանաչողական բնույթ ուներ, ծավալվեց երկու երկրների ինչպես քաղաքական, այնպես էլ տարածաշրջան-մարզ-քաղաք կառույցների տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների գործող մեխանիզմների նմանությունների ու առանձնահատկությունների շուրջ: Պրն Տրաբալցան նկատեց, որ մարզում առաջինը քաղաքապետի աշխատասենյակն էր, որտեղ տեսավ երկրի նախագահի նկարը եւ, հետո էլ, զրույցի ընթացքում իր զարմանքն արտահայտեց քաղաքապետ Ն. Ոսկանյանի անկուսակցական լինելու առնչությամբ՝ նշելով, որ իտալացիներն անկախականների օգտին, մեղմ ասած, այնքան էլ չեն սիրում քվեարկել: Դեսպանը փաստեց իր մեկ այլ դիտարկումը. «Ղեկավարները մարզում, ինչպես անգամ ընդդիմությունը ԱԺ-ում, կենտրոնամետության հակում ունեն»:

Դեսպանի հաջորդ ու վերջին այցելությունը ԵՊՃՀ-ի Գորիսի կրթահամալիր էր, որտեղ էլ, ուրիշ հարցերի թվում, զրույց ծավալվեց բուհում իտալերենի ուսուցումը մեկնարկելու անհրաժեշտ նախապայմանների մասին: Դեսպանը «ցանկալի նվեր» համարեց Ս. Հախվերդյանի «Գորիսի պատմություն» գիրքը:

«Ազգի»՝ Գորիսի մասին իր առաջին տպավորությանը վերաբերող հարցին ի պատասխան պրն Տրաբալցան նկատեց. «Չնայած մառախուղը խանգարեց, բայց տները շատ գեղեցիկ էին»:

Մարզ կատարած այցի ընթացքում պատվիրակությանն ուղեկցում էր Սյունիքի փոխմարզպետ Զավեն Գրիգորյանը:

ԼԵՆԱ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ, Գորիս

ՈՒՂՂՈՒՄ: **«Ազգի»** 12.10.2001 թ. համարում «Անհրաժեշտ ուղեցույց Հայաստան այցելողների համար» հոդվածում «Գրացիա-Լիս» ՍՊԸ նախագահ Մուշեղ Տերյանի փոխարեն տպվել է Մուշեղ Թերզյան: Հայցում ենք պարոն Տերյանի ներողամտությունը:

ԱՄՆ պետդեպարտամենտը 1 մլն դոլար դրամաշնորհ է տվել «հաշտարարների հանձնաժողովին»

Ալեքսանդր Արզումանյանը հանձնաժողով է ներգրավվել պետդեպարտամենտի պնդմամբ, իսկ Անդրանիկ Միհրանյանն անգլերեն չի խոսում

«Կոնգրեսական հետազոտությունների ծառայությունը» 2001 թ. հոկտեմբերի 2-ի չորս էջանոց «Թուրք-հայկական հաշտեցման հանձնաժողովը եւ ԱՄՆ դերը» վերնագրով հաղորդագրության մեջ նշում է, որ հանձնաժողովի ստեղծման թուրքական արձագանքը «եղել է գերազանցապես դրական», մինչդեռ հայկական արձագանքը «եղել է ավելի շատ բացասական, քան դրական»:

ՀՅԴ Հայ դատի Վաշինգտոնի գրասենյակի մամլո պատասխանատու Եղիսաբեթ Չուլջյանը հեռախոսով **«Ազգին»** տեղեկացրեց, որ «Կոնգրեսական հետազոտությունների ծառայությունը» ԱՄՆ Կոնգրեսի պատվերով կարեւոր հետազոտություններ է անում, հազարավոր հաղորդագրություններ պատրաստում այս կամ այն նյութի վերաբերյալ: Օրիորդ Չուլջյանն ասաց, որ այդ հաղորդագրությունները ինտերնետի web-site-ում չեն դրվում, ասել է, թե՝ որոշ իմաստով գաղտնի են: Դրանք կարելի է ստանալ դիմելով կոնգրեսական գրասենյակ՝ կոնգրեսականների խնդրանքով, պահանջով:

«Կոնգրեսական հետազոտությունների ծառայության «Թուրք-հայկական հաշտեցման հանձնաժողովի» (ԹՀՀՀ) վերաբերյալ գրված չորս էջանոց հաղորդագրության մեջ մասնավորապես նշվում է. «ԱՄՆ պետդեպարտամենտը ֆինանսական օժանդակություն է տրամադրում ԹՀՀՀ-ի գործունեությանը, ինչպես այլ հասարակական նախաձեռնություններին...»: Օրիորդ Չուլջյանը մեզ հետ հեռախոսազրույցում նշեց, որ ԱՄՆ պետդեպարտամենտը ԹՀՀՀ-ին ֆինանսական օժանդակություն է տրամադրել, բայց ոչ ուղղակի. պետդեպարտամենտը գումարը տրամադրել է Վաշինգտոնի ամերիկյան համալսարանին, վերջինս, հակամարտությունների կարգավորման ծրագրի շրջանակներում՝ դրամաշնորհի ձեւով, գումարը փոխանցել է ԹՀՀՀ-ին: «Կոնգրեսական հետազոտությունների ծառայության» հաղորդագրության մեջ դրամաշնորհի չափը գրված չէ, եւ ես չեմ կարող ասել, թե որքան է գումարը», ասաց օրիորդ Չուլջյանը:

Մոսկվայից՝ «Ռուսաստանի հայերի միություն» կազմակերպությանը մոտ կանգնած մի աղբյուր, որը ցանկացավ անհայտ մնալ, հեռախոսով տեղեկացրեց, որ Վաշինգտոնի ամերիկյան համալսարանի միջոցով ԹՀՀՀ-ին հատկացված գումարն այնքան է, որքան Նոբելյան մրցանակը:

Մոսկովյան մեր աղբյուրը ներկայացրեց մի շարք այլ մանրամասներ, որոնցից, կարծում եմ, ամենահետաքրքրականը հետեւյալ չորս կետերն են՝ ա) Հայաստանի իշխանությունները, ի դեմս նախագահ Ռ. Քոչարյանի եւ արտգործնախարար Վ. Օսկանյանի, նախապես տեղեկացված են եղել ԹՀՀՀ-ի ստեղծման մասին, բ) Հայաստանի նախկին արտգործնախարար Ալ. Արզումանյանը հանձնաժողով է ներգրավվել ԱՄՆ պետդեպարտամենտի պնդմամբ, գ) անկախ քաղաքագետ Անդրանիկ Միհրանյանն անգլերեն չի խոսում եւ չի ներկայացնում «Ռուսաստանի հայերի միության» տեսակետները, դ) Դավիթ Հովհաննիսյանը հանձնաժողով է ներգրավվել որպես կիսապաշտոնական անձ, հետեւաբար՝ պաշտոնական Երեւանը ԹՀՀՀ-ում ներկայացված է կիսապաշտոնական մակարդակով:

Անշուշտ, ԹՀՀՀ-ի գործունեության մեջ չկա որեւէ կրիմինալ տարր, կրիմինալ չէ նաեւ ԱՄՆ պետդեպարտամենտի ֆինանսական օժանդակությունը հանձնաժողովի գործունեությանը հատկապես եթե հաշվի առնենք, որ Վաշինգտոնն օտար կառավարություններ տապալելու երկարամյա փորձ ունի (ինչպես Իրանում, Գվատեմալայում): Ալ. Արզումանյանն օրերս Երեւանում տված մամլո ասուլիսում ասել է, որ ինքը օրական շուրջ 100 քաջալերող նամակ է ստանում, այսինքն իր գործը ազնիվ է: Չվիճարկենք, սակայն հարց է ծագում՝ ինչո՞ւ է ԹՀՀՀ-ի գործունեությունը հնարավորինս գաղտնի պահվում: Չէ՞ որ հայ-թուրքական հարաբերությունները բնույթով գոնե Հայաստանի համար ազգային խնդիր են: Նույնը վերաբերում է իրեն Հայաստանին բարեկամ պետություն համարող ԱՄՆ-ին. վերջինս տարբեր մակարդակներով անընդհատ շեշտում է, թե ԹՀՀՀ-ին ֆինանսական աջակցություն չի տրամադրում: Անդրանիկ Միհրանյանի անգլերենի չիմացությանը ուշադրություն չէինք դարձնի, եթե ԹՀՀՀ-ի չորրորդ հայ ներկայացուցիչը՝ ԱՀՀ-ի տնօրենների խորհրդի ղեկավար Վան Գրիգորյանը, հանձնաժողովականների համար պարտադիր պայման չհամարեր «անգլերենի գերազանց իմացությունը» «Կռունկ»-ին տված հարցազրույցում, որը ժամանակին տեղադրվեց **«Ազգ»**-ում:

Հակիրճ Վաշինգտոնի ամերիկյան համալսարանի մասին, որը, ինչպես նշել ենք, ԹՀՀՀ-ին դրամաշնորհ տրամադրող մարմինն է: Հիմնադրվել է 1893 թ., Միացյալ մեթոդական եկեղեցու (United Methodest Church) հովանու ներքո, սերտ կապեր ունի Սպիտակ տան, պետդեպարտամենտի, ԱՄՆ հետախուզական ծառայությունների հետ: Վաշինգտոնի ամերիկյան համալսարանը, նախքան հայերին եւ թուրքերին հաշտեցնելու առաքելությունը, փորձել է հաշտեցնել երկու հակամարտ ճամբարների բաժանված կորեացիներին: Այլ մանրամասներ ԹՀՀՀ-ի, հանձնաժողովի նկատմամբ ԱՄՆ վերաբերմունքի, հայկական կազմակերպությունների դիրքորոշման, ամերիկյան համալսարանի մասին կփորձենք ներկայացնել **«Ազգի»** առաջիկա համարներից մեկում:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ,
Նյու Յորք

ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ ԳԻՐՔ

Թուրքական կեղծարարությունը թափ է ստանում

Առաջարկվում է ապրիլի 21-ը նշել «թուրքերի եղեռնի» օր

Հայերի եւ Հայաստանի նկատմամբ թշնամանքը օրինաչափություն է թուրքական իրականության մեջ: Դա սոսկ Թուրքիայի հայաստանյան քաղաքականությամբ չի արտահայտվում: Թշնամանքի հարցում թուրքական պետական կառույցներին են միանում մամուլի ներկայացուցիչները, հրատարակչությունները, որոնց համատեղ ջանքերով իրար հետեւից լույս են տեսնում գիտականի հավակնություն ունեցող, բայց գիտության հետ որեւէ առնչություն չունեցող հեղինակների ստորագրությամբ բազմաթիվ գրքեր:

Սրանք որեւէ արժեք ներկայացնել չեն կարող, բայց որ հայերի եւ Հայաստանի նկատմամբ Թուրքիայում առկա թշնամանքը մշտապես վառ են պահում եւ դրանով հարեւան երկու ժողովուրդների միջեւ մշտական ատելություն բորբոքելու թուրքական ազգայնամոլության ցինիկ պահանջները բավարարում, ակնհայտ է: Հատկանշական է, որ այս կարգի հրատարակությունները Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման գործընթացի ծավալմանը զուգընթաց կտրուկ աճել են, իսկ «Հայ-թուրքական հաշտեցման հանձնաժողովի» ստեղծումը թափ է հաղորդել դրան:

Այդպիսի գրքերի մասին մեզ պարբերաբար տեղեկացնում է «Ակօսը»: Դրանցից կարելի է առանձնացնել Ս. Քեմալ Էրմեքինի «Թուրքերի ցեղասպանությունը» գիրքը, որը 2001 թ. հունվարին լույս է տեսել Ստամբուլում, 216 էջ է: Գրքում հեղինակն իր առջեւ խնդիր է դնում ցույց տալ «հայկական հարցում հայերի ոտնձգությունները» եւ թուրք խաղաղ բնակչության դեմ կատարված զանգվածային այն «գազանությունները», որոնք վերջիններս իբր խնամքով շարունակում են քողարկել ինչպես աշխարհից, այնպես էլ սեփական ժողովրդից: Նախաբանում հեղինակն ընդգծելով դա՝ գրում է, որ ինքը նպատակ ունի հայ ժողովրդին, հատկապես երիտասարդությանը հաղորդակից դարձնել ճշմարտությանը:

Գիրքը կառուցված է այն թեզի վրա, ըստ որի «ցեղասպանության են ենթարկվել ոչ թե հայերը, այլ թուրքերը»: Առանձին գլուխներով հեղինակը շարադրում է «հայկական հարց կոչված իրադարձությունների պատմությունը», զուգահեռներ է անցկացնում «հայերի եւ նացիստների» միջեւ, ապա եւ անդրադառնում է «հայերի կատարած սպանություններին եւ գազանություններին»: Վերջաբանում հեղինակն առաջարկում է յուրաքանչյուր տարվա ապրիլի 21-ը նշել իբրեւ թուրքերի ցեղասպանության օր՝ պատճառաբանելով, թե այդ օրն իբր Վանի կոտորածների առնչությամբ ցար Նիկոլայ II-ը շնորհավորական հեռագրով ողջունել է հայերին, եւ Վանում կանգնեցնել «թուրքերի եղեռնը» խորհրդանշող հուշարձան:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Վլադիմիր Պուտինի «ձիու քայլը»

Ռուսները «խաղը» տեղափոխեցին վրացական կիսադաշտ

Մինչ սեպտեմբերի 11-ի ողբերգական դեպքերից հետո ռուսական լրատվամիջոցներն աննախադեպ քարոզարշավ սկսեցին Վրաստանի դեմ՝ աղմուկ բարձրացնելով չեչեն ահաբեկիչներին հովանավորելու նրանց կեցվածքի առթիվ (ինչն, ըստ իս, ամենեւին էլ անհիմն չէ), որը հարկադրեց Էդուարդ Շեւարդնաձեին՝ Վաշինգտոն կատարած այցի ժամանակ բավական անհաջող փորձ կատարել ակնհայտ իրողությունները հերքելու, իրադարձությունները զարգացան գլխապտույտ արագությամբ: Հետեւեց չեչեն զինյալների եւ նրանց միացած վրացական «անտառային եղբայրների» ռազմարշավը Կոդորի կիրճ՝ իր հանրահայտ ողբերգական հետեւանքներով (ՄԱԿ-ի 9 դիտորդներին տեղափոխող Մի-8 ուղղաթիռի բանդիտական ոչնչացումը եւ Աբխազիայի հայաբնակ գյուղերի վրա նույնքան բանդիտական հարձակումները), ինչն էլ ավելի սրեց ռուս-վրացական հարաբերությունները՝ դրանք հասցնելով ուղղակի դիվանագիտական պատերազմի: Նկատի ունեմ հատկապես ՌԴ Պետդումայի ընդունած որոշումը վրաց-աբխազական վերսկսված բախումների եւ Ռուսաստանի պաշտպանության նախարար Սերգեյ Իվանովի շատ կոշտ հայտարարությունը վերոնշյալ Մի-8 ուղղաթիռի կործանման կապակցությամբ: Այս ամենն ակնհայտորեն հունից հանեց վրացիներին, եւ վրաց խորհրդարանը ընդամենը մեկ դեմով որոշում կայացրեց վրաց-աբխազական հակամարտության գոտուց ռուս խաղաղապահների ուժերը դուրս բերելու, ԱՊՀ-ում Վրաստանի հետագա մնալը աննպատակահարմար համարելու մասին: Այս շիկացած մթնոլորտում սառը ցնցուղ եղավ ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինի ուրբաթօրյա ելույթը, ուր միանգամայն անսպասելի պնդումներ կային.

ա) Պուտինը «ինքնին դրական էր գնահատում» Պանկիսյան կիրճից չեչեն գրոհայիններին Կոդորի կիրճ տեղափոխելու եւ իբր թե այդ ձեւով նրանց Վրաստանից դուրս բերելու Թբիլիսիի փորձը, դա համարելով «ահաբեկչության դեմ պայքարի վրացիների ցանկության արտահայտություն», միակ դատապարտելի բանն այս դեպքում այն համարելով, որ դա արվել է իրենց հետ «ոչ-համաձայնեցված ձեւով»:

բ) Ընդգծում էր, թե Ռուսաստանն ամենեւին մտադիր չէ ներքաշվել «երրորդ պետությունների տարածքում ծավալվող պատերազմների մեջ», քանզի «մեզ մեր պրոբլեմներն էլ հերիք են»:

գ) Չափազանց հանգիստ էր ընդունում ԱՊՀ-ից դուրս գալու վրացիների ցանկությունը եւ բացահայտորեն ակնարկում էր, թե Ռուսաստանը բնավ չի խոչընդոտի դրան, ավելին, պատրաստ է հնարավորինս արագ իր խաղաղարարներին դուրս բերել վրաց-աբխազական հակամարտության գոտուց, ինչպես նաեւ կատարել Գուդաուտի ռազմահենակայանից դուրս գալու իր ավելի վաղ ստանձնած (1999-ին՝ Ստամբուլյան խարտիայով) պարտավորությունը:

Ի՞նչ կարող է նշանակել այս ամենը:

Պուտինի կողմից վրաց-աբխազական հակամարտությունը «զուտ Վրաստանի ներքին գործ» անվանելը, Վրաստանի տարածքային ամբողջականության սկզբունքը անվերապահորեն պաշտպանելը եւ զորքերը դուրս բերելու պատրաստակամության հավաստումը Սուխումում ոչ պաշտոնական, կենցաղային մակարդակով անվանեցին «դավաճանություն»:

Այդպե՞ս է արդյոք: Պուտինը «դավաճանո՞ւմ» է աբխազներին:

Ըստ իս՝ ո՛չ: Նախ, Ռուսաստանը երբեք «հավասարմության երդում» չի տվել նրանց եւ հակամարտության սկզբից ի վեր կրկնել ու կրկնում է, թե ճանաչում է Վրաստանի տարածքային ամբողջականության սկզբունքը: Ճիշտ է, Մոսկվան թաքուն ու բացահայտ սատարել է Սուխումի անջատողականներին, սակայն որեւէ «միջպետական» պայմանագիր չի կնքել եւ պարտավորություն չի ստանձնել, որը խախտելով՝ մեղադրվեր «դավաճանության» մեջ: Իսկ, որ Վրաստանն ինքը չի կարողանում վերահաստատել իր գերիշխանությունն Աբխազիայում՝ դա արդեն, ինչպես ասում են, ռուսների մեղքը չէ: Պուտինը պարզապես համոզված է, որ Թբիլիսին առաջիկայում եւս չի կարողանալու այդ անել, մանավանդ՝ զենքի միջոցով: Ահա եւ հրահրում է... փորձել (Սերժ Սարգսյանի բառերով ասած (իհարկե, Ադրբեջանի հասցեին), «ով սկսի, ձեռքերը կվառի»):

Երկրորդ՝ Պուտինը բացեց խաղաքարտերը, ուղղակի ասելով, որ ԱՊՀ-ից դուրս գալու դեպքում ռուս-վրացական միջպետական հարաբերությունները կկառուցվեն ոչ թե դաշնակցային, այլ՝ միջազգային ստանդարտներով. «Մենք Վրաստանին միշտ ընդառաջել ենք ե՛ւ պարտքերի վերաձեւակերպման, ե՛ւ էներգետիկ ոլորտներում: Օրինակ, 1000 խմ գազի միջազգային գինը 110 դոլար է, մինչդեռ Ուկրաինային մենք այդ գազը տալիս ենք 80 դոլարով, Հայաստանին՝ 53 դոլարով, Վրաստանին՝ 50 դոլարով...»: Այսինքն, ԱՊՀ-ից դուրս գալու դեպքում կպահանջենք ե՛ւ մեր պարտքերը, ե՛ւ կթանկացնենք Թբիլիսիին վաճառվող գազի գինը: Պուտինը չասաց, բայց սոցիալ-տնտեսական ծանր վիճակի պատճառով Վրաստանից Ռուսաստան գաղթած առնվազն 1,5 միլիոն վրաց քաղաքացիներ ամսական իրենց սովահար հայրենակիցներին են ուղարկում մինչեւ 100 միլիոն դոլարի տրանսֆերտներ, եւ ռուսները, անշուշտ, մեծ դժվարություններ կառաջացնեն նաեւ այդ հոսքերի ճանապարհին՝ էլ ավելի ծանրացնելով Վրաստանի վիճակը: Ռուսները դա ակնարկում էին արդեն կիրակի երեկոյան, երբ մեկնաբանելով Պուտինի հայտարարությունը, «Վեստի» հեռուստածրագրի լրագրողն ընդգծում էր, թե «վրաց թոշակառուներն ամսական ստանում են մոտ 40 լարի, որը հավասար է 200 ռուբլու» (մեր փողով՝ 4000 դրամ): Սա եւս մի թափանցիկ ակնարկ էր, որ հակամարտության գոտուց ռուս խաղաղապահներին դուրս բերելու դեպքում Վրաստանը, հայտնվելով էլ ավելի ծանր վիճակում, չի կարողանալու ուժով լուծել աբխազներին իրեն վերենթարկելու խնդիրը: Ավելին, կարող է նաեւ... «ձեռքերը վառել»:

Ինչ վերաբերում է Պանկիսյան կիրճից չեչեն գրոհայինների Կոդորի կիրճ տեղափոխվելը «դրական» համարելու պուտինյան մեկնաբանությանը, ապա դա, կարծում եմ, շատ խորամիտ «ձիու քայլ» էր: Սա պատվավոր նահանջի ճանապարհ է թողնում Թբիլիսիի համար այն հաշվով, որ եթե փոշմանեն ԱՊՀ-ից դուրս գալու եւ հակամարտության գոտուց ռուս խաղաղապահներին հանելու իրենց որոշման համար, ապա հնարավորություն ունենան հայտարարելու, թե իրենք, այո՛, պայքարում են միջազգային ահաբեկչության եւ կոնկրետ՝ չեչեն ահաբեկիչների դեմ, իսկ ռուսները, բացառյալ Վլադիմիր Պուտինի, իրենց ճիշտ չէին հասկացել եւ զուր էին շիկացնում երկու դաշնակիցների հարաբերությունները: Պուտինը սրանով Շեւարդնաձեին կարծես հուշում է, որ այս կերպ դուրս գա անհարմար դրությունից՝ հայտարարելով, թե Ռուսաստանի նախագահը «հարթեց բոլոր թյուրիմացությունները եւ վերացրեց Վրաստան-ԱՊՀ կնճիռը», դրանով իսկ «միջադեպը» սպառված համարելով: Այսպիսով, ռուսները վերջին շաբաթների լարված «խաղը» տեղափոխեցին վրացական կիսադաշտ: Հերթը վրացիներինն է...

ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Սիբիրախտի մանրէներ տարածող ծրար Նեւադայում, հավանական թունավորման 5 նոր դեպք Ֆլորիդայում եւ Նյու Յորքում... Մանրէական գրոհները այլեւս կասկած չեն հարուցում: Շաբաթավերջին ԱՄՆ-ում սպիտակ փոշի պարունակող ծրարերի հետ կապված իսկական հոգեգարություն էր սկսվել: Առողջապահության նախարար Թոմի Թոմփսոնն առաջին անգամ հրապարակավ հայտարարեց, որ «մանրէներ պարունակող ծրարների առաքումն իրոք մանրէական ահաբեկչություն է»:

CNN-ին տված հարցազրույցում նա միաժամանակ նշեց, թե քննությունն առայժմ չի բացահայտել «Ալ Ղաիդայի» կապը տվյալ ահաբեկչությունների հետ: Շաբաթավերջին նույնտիպի հայտարարություն արեց նաեւ արդարադատության նախարար Ջոն Էշկրոֆթը:

Մինչ Հետաքննությունների դաշնային բյուրոն (ՀԴԲ) քննություն է անցկացնում ամերիկյան 3 նահանգներում, բժշկական իշխանությունները փորձում են մեղմել բնակչության խուճապը ՁԼՄ-ներում հայտարարելով, որ սիբիրախտը վարակիչ չէ: Նաեւ խորհուրդներ են տալիս, թե ինչպես վարվեն կասկածելի ծրարներ ստացողները:

Նեւադայի նահանգի Ռենո քաղաքում, «Մայքրոսոֆթ» համակարգչային ֆիրմայի գրասենյակում ուրբաթ օրը բացված ծրարում կար Մալայզիայից ուղարկված չեկ, ինչպես նաեւ մանրէներով վարակված 5 պոռնոգրաֆիկ նկար: Դրանց դիտած 5 անձինք ներկայումս բուժզննության են ենթարկվում:

Նյու Յորքում NBC հեռուստաընկերության աշխատակցուհու վարակումից հետո ՀԴԲ-ի գործակալները փոխեցին քննության ուղղությունը: Սկզբում կարծում էին, թե վարակի աղբյուրը սեպտեմբերի 25-ին Ֆլորիդայից ուղարկված ծրարն է: Բայց պարզվեց, որ այն անվնաս է, եւ աշխատակցուհին վարակվել է սեպտեմբերի 18-ին Նյու Ջերսիից ուղարկված նամակից: Վերջինս հասցեագրված էր NBC-ի գլխավոր հաղորդավար Թոմ Բրոքաուին: Ծրարին դիպած աշխատակցուհի էրին Օ'Քոնորը վարակվեց մաշկային սիբիրախտով: Ներկայումս բուժսպասարկման է ենթարկվում NBC-ի նաեւ մեկ ուրիշ աշխատակից:

ՀԴԲ-ի ներկայացուցիչը Նյու Յորքում հայտարարեց, թե «առայժմ որեւէ կապ չի նկատվում Նյու Յորքի, Ֆլորիդայի եւ Նեւադայի դեպքերի միջեւ»: Հիշեցնենք, որ Ֆլորիդայի տեղական ՁԼՄ-ներից մեկում վարակվել էր 3 մարդ (մեկը մահացել էր): ՀԴԲ-ի տվյալներով, սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչության օդահենններից երկուսը 1999 թ. դեկտեմբերին եւ 2000 թ. հունվարին եղել են Մալայզիայի հյուրանոցներից մեկում, որտեղ հանդիպել են մի եմենցու հետ: Վերջինս 2000 թ. հոկտեմբերին Եմենի ափերի մոտ ամերիկյան ռազմանավի պայթեցման գործով գլխավոր կասկածյալն է եւ հավանաբար բեն Լադենի օգնականներից:

Չի բացառվում նաեւ «իրաքյան հետքը»: Ամերիկյան գաղտնի ծառայությունների տվյալներով, սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչական խմբերի ղեկավար Մոհամեդ Աթան Պրահայում մի քանի հանդիպում էր ունեցել իրաքցի գործիչների հետ: ՀԴԲ-ն վաղուց կասկածում էր, թե Իրաքը սիբիրախտի մանրէներ ունի: Միաժամանակ ՁԼՄ-ները տեղեկացնում են, որ Նյու Յորքի դեղատներում կտրուկ աճել է «Սիպրո» հակաբիոտիկի պահանջարկը, որը թույլ է տալիս սիբիրախտը բուժել դրա վաղ փուլերում:

Խուճապային տրամադրություններ կան նաեւ եվրոպական մի շարք երկրներում: Ճիշտ է, դրանք երբեմն չար կատակների հետեւանք են: «Լիբերասիոն» թերթը գրում է, որ շաբաթ օրը Փարիզի շրջանի Սարսել քաղաքի փոստատունը փակ է եղել, քանի որ նախորդ օրն ստացվել էր մի կասկածելի ծրար՝ «վտանգավոր է» մակագրությամբ: Ի վերջո ոստիկանապետը հայտարարեց, թե ահազանգը կեղծ է եղել: Կիրակի օրը Մեծ Բրիտանիայի ամենահայտնի Քենթրբերիի տաճարը դատարկվեց, երբ դրա մասնաշենքերից մեկում նկատեցին շաղ տված սպիտակ փոշի: Գերմանիայի Մայնց քաղաքում 4 անձինք բժիշկների հսկողության տակ դրվեցին «Մայնցեր ռայնցայտունգ» թերթի խմբագրատանը սպիտակ փոշի պարունակող մի ծրարի հայտնվելուց հետո: Կասկածելի ծրարներ են հայտնվել նաեւ Բեռլինի կայանատեղերից մեկում, Հեսսենի ամերիկյան մի ֆիրմայում, Վիսբադենի որոշ ձեռնարկություններում: Հունգարիայի Սեգեդ քաղաքում մայթի վրա կասկածելի ծրարների հայտնաբերումից հետո ոստիկանները շրջափակեցին թաղամասը, 12 մարդ կարանտինային հսկողության տակ առնվեց:

Խախտվել է նաեւ Լատինական Ամերիկայի անդորրը: Վերջին օրերին միայն Բուենոս Այրեսի նահանգում երեք տասնյակ կասկածելի ծրար է ստացվել ԱՄՆ-ից: Մեքսիկոյի բնակիչները ստացել են այդպիսի 18 ծրար:

Շաբաթավերջին թալիբների առաջնորդ մոլլա Օմարի աջ թեւը Մաուլվի Աբդուլ Քաբիրը, պաշտոնապես հայտարարեց, թե իրենք պատրաստ են բեն Լադենին արտաքսել որեւէ չեզոք երկիր, եթե ԱՄՆ-ը դադարեցնի Աֆղանստանի ռմբակոծումները: Բայց նախագահ Ջորջ Բուշը կտրեց բեն Լադենին ամերիկացիներին հանձնելու պահանջը: Կիրակի օրը բեն Լադենի «Ալ Ղաիդա» կազմակերպության խոսնակը Քաթարի «Ալ Ջազիրա» հեռուստաալիքով հայտարարեց, որ ԱՄՆ-ի եւ Մեծ Բրիտանիայի դեմ նոր ահաբեկչություններ են լինելու: «Եթե Աստված կամենա, օդանավային գրոհների փոթորիկը չի հանդարտելու», ընդգծել է խոսնակը:

ՊԵՏՐՈՍ ՔԵՇԻՇՅԱՆ

«Մանրէական խուճապ» ԱՄՆ-ում ու Եվրոպայում

«Ալ Ղաիդայի» նոր սպառնալիքը

Երուսաղեմը Իսրայելի եւ Պաղեստինի մայրաքաղաք

Այս օրերին հրեական մամուլն անդրադառնում է Ջ. Բուշի կառավարության առաջարկած Մերձավոր Արեւելքում խաղաղության կարգավորման ծրագրին, որի քննարկումը հետաձգվեց ԱՄՆ-ում կատարված վերջին իրադարձությունների պատճառով:

Ի տարբերություն ԱՄՆ-ի նախագահներ Ռ. Ռեյգանի (1982 թ.) եւ Բ. Քլինթոնի (2000) ծրագրերի, Բուշի ծրագիրը բավականաչափ համեստ է համարվում: Ծրագիրն ընդգրկում է.

1. «Երկու պետություն երկու ժողովուրդներին» պայմանագրի կնքում,

2. Երուսաղեմը Իսրայելի եւ Պաղեստինի մայրաքաղաք,

3. Իսրայելի անվտանգության երաշխավորում ԱՄՆ-ի կողմից,

4. Ահաբեկչության եւ վայրագությունների լիակատար դադարեցում:

Դեռ հայտնի չէ, թե ԱՄՆ-ի պետքարտուղար Փաուելի կողմից ե՞րբ կստացվեն այս ծրագրի մանրամասները, սակայն, ըստ նախորդ շաբաթ Երուսաղեմ ուղարկված հաղորդագրության, Մ. Նահանգների կառավարությունը հայտնել է Իսրայելի դիվանագետներին, որ ծրագրի մանրամասները հազիվ թե արժանանան Իսրայելի հավանությանը:

ԱՄՆ-ի դիրքորոշումը խիստ հակասական է, նա ձգտում է պացուցել արաբական աշխարհին, որ չի անտեսում Պաղեստինի շահերը եւ չի որդեգրում Շարոնի դիրքորոշումը: Իսրայելցիների եւ պաղեստինցիների չդադարող հակամարտությունները նույնպես խոչընդոտեցին ծրագրի առաջադրմանը, սակայն մոտակա շաբաթվա ընթացքում այն կներկայացվի քննարկման:

Ռ. ՊՈՂՈՍՅԱՆ

«Պատերազմն Ամերիկայի թշնամիների դեմ է»

Ամերիկայի ձեռնարկած հակաահաբեկչական քայլերն առավել սթափ ակնոցով դիտելու արեւմտյան որոշ հոդվածագրերի թվում է նաեւ մեզ ծանոթ Ռոբերտ Ֆիսքը, որ «Ինդիփենդենթ» թերթում լույս տեսած «Այս պատերազմը ոչ թե ահաբեկչության, այլ Ամերիկայի թշնամիների դեմ է» հոդվածում գրում է, որ մեզ խնդրում են նեցուկ կանգնել մի պատերազմի, որի նպատակներն ապակողմնորոշող են եւ թաքուն:

«Ես չգիտեմ՝ ինչ է անում բեն Լադենն այս րոպեին, բայց իրականում չգիտեմ նաեւ, թե մենք Արեւմուտքում ինչ ենք անում: Ի՞նչ ենք կոնկրետ ծրագրում անել: Սպանե՞լ բեն Լադենին: Գրավե՞լ նրա ճամբարները: Թե՞ նա միայն «առաջին գլուխն» է մեր միջինարեւելյան նոր արկածախնդրության, որը հետագայում պետք է ներառի Իրաքը, Սադդամ Հուսեյնի տապալումը, լիբանանյան «Հզբոլլահի» ջախջախումը, Սիրիայի հնազանդեցումը, Իրանի նվաստացումը եւ իսրայելա-պաղեստինյան մի նոր նենգամիտ խաղաղության գործընթացի առաջքաշումը:

Եթե կարծում եք, որ այս բոլորը մտացածին խորհրդածություններ են, լսեք, թե ինչ են ասում Վաշինգտոնում եւ Թել Ավիվում: «Նյու Յորք թայմսի» պենտագոնյան աղբյուրները հուշում են, որ Սադդամը կարող է «երկրորդ գլուխը» դառնալ, իսկ Իսրայելը փորձում է Լիբանանին ներկայացնել որպես «միջազգային ահաբեկչության կենտրոնի»:

Արաբները նույնպես ցանկանում են վերջ դնել ահաբեկչությանը: Բայց նրանք ուրիշ անուններ էլ կցանկանային տեսնել այդ ցուցակում: Պաղեստինցիներն, օրինակ, կուզեին տեսնել Շարոնին այդ ցուցակում՝ Սաբրա եւ Շաթիլա ճամբարների կոտորածների համար, որտեղ 1800 մարդ սպանվեց 1982-ին: Լիբանանցիները՝ իսրայելցի հրամանատարներին, որոնց միջոցով կազմակերպվեց Լիբանանի զավթումը 1982-ին՝ 17.500 մարդկանց զոհվելու պատճառ դառնալով: Քրիստոնյա սուդանցիները պիտի ուզեին նախագահ Օմար էլ Բաշիրին տեսնել այնտեղ: Եվ այսպես շարունակ: Բայց ամերիկացիները հստակ ասել են, որ իրենք իրենց հակառակորդ «ահաբեկիչների» դեմ են եւ ոչ թե «բարեկամ-ահաբեկիչների»: Նրանք, ովքեր Ամերիկայում են ապրում եւ վնաս չեն տալիս Ամերիկայի շահերին, ապահով ու հանգիստ են: Օրինակ, իսրայելամետ ոստիկանը, որ ՄԱԿ-ի երկու իռլանդացի զինվորների սպանեց Լիբանանում 1980-ին, այժմ անվրդով ապրում է Դետրոյթում: Իռլանդացիները գիտեն նրա հասցեն ու անունը, եթե ՀԴԲ-ն հետաքրքրվում է: Բայց, իհարկե, ՀԴԲ-ն չի հետաքրքրվում: Այնպես որ, հստակ է, մենք չենք պայքարելու համաշխարհային ահաբեկչության դեմ, այլ բոլոր նրանց դեմ, ովքեր Ամերիկայի թշնամիներն են:

Հարց է ծագում՝ ինչո՞ւ Վաշինգտոնի եւ Նյու Յորքի հազարավոր զոհերն ավելի են կարեւորվում, քան հազարավոր մյուս անմեղ զոհերը:

Երկրորդ, առավել մտահոգիչ հարցը՝ արդյոք արդարությու՞նն է կատարվելու ամեն ինչ, թե՞ բիրտ ձեւով՝ պարզապես ընդլայնելու Միջին Արեւելքում ամերիկյան քաղաքական ազդեցության ոլորտը:

Ինչ էլ լինեն այս հարցերի պատասխանները, կրկնում եմ՝ մեզ խնդրում են աջակցել մի պատերազմի, որն ապակողմնորոշող է եւ թաքուն: Մեզ հավաստացնում են, թե այս պատերազմն ուրիշ է: Այո, ճիշտ է: Տարբերություններից մեկն այն է, որ մենք չգիտենք՝ ում դեմ ենք կռվում եւ ինչքան ժամանակով:

Միջին Արեւելքի մարդկանց հուսահատությունը, տառապանքներն ու նվաստացումները պատերազմելու չեն մղում մեզ: Դրանք մեր նպատակների մաս չեն կազմում: Միայն ամերիկյան կամ եվրոպական տառապանքն է, հանուն որի արժե պատերազմել: Միայն դա արժե հաշվի առնել», եզրակացնում է Ֆիսքը:

ՆՈԲԵԼՅԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿ

ՄԱԿ-ը եւ Կոֆի Անանը կկիսեն 947 հազար դոլարը

Մոլորակի ամենաներկայացուցչական կազմակերպությունը՝ ՄԱԿ-ը, որին անդամակցում են 189 պետություններ, վեցերորդ անգամ արժանացավ խաղաղության Նոբելյան մրցանակի: 1954 եւ 1981 թ. թ. այս պատվավոր մրցանակը ստացել է ՄԱԿ-ի փախստականների հարցերի հանձնաժողովը, 1965 թ. ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամը, 1969 թ. Աշխատանքի միջազգային կազմակերպությունը (ինքնուրույն կազմակերպություն է եւ ՄԱԿ-ի հետ ունի աշխատանքային հարաբերություններ տնտեսական եւ սոցիալական խորհրդի համաձայնման մեխանիզմի միջոցով), 1988 թ. Անվտանգության խորհրդի խաղաղապահ գործողություններ եւ առաքելություններ ծրագիրը: Նոբելյան մրցանակի 1961 թ. արժանացել է ՄԱԿ-ի նախկին գլխավոր քարտուղար Դագ Համարշյոլդը. նույն թվականին նա զոհվեց Կոնգոյում՝ ուղղաթիռի աղետից:

64-ամյա սեւամորթ գանացի Կ. Անանը ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարներից երկրորդն է, որ արժանանում է Նոբելյան մրցանակի, եւ առաջին դեպքն է, երբ ՄԱԿ-ը եւ նրա գլխավոր քարտուղարը պետք է հավասար միմյանց մեջ բաժանեն 947 հազար դոլար գումարը:

Կ. Անանը ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար է ընտրվել 1996 թ., իսկ այս տարի այդ պաշտոնում վերընտրվել է երկրորդ անգամ: Մինչ այդ՝ 1993 թվականից Անանը եղել է գլխավոր քարտուղարի տեղակալը Անվտանգության խորհրդի խաղաղապահ գործողությունների եւ առաքելությունների հարցերով: Այդ տարիներին համայն մարդկության ներկայությամբ իրականացվեցին կոտորածները նախկին Հարավսլավիայի տարածքում (սերբերը կոտորեցին հազարավոր խորվաթների, ապա՝ բոսնիացի մահմեդականների, բոսնիացի մահմեդականները կոտորեցին խորվաթների եւ սերբերի, խորվաթները մեկ օրվա ընթացքում տեղահանեցին եւ կոտորեցին Կրաինայի ողջ սերբ բնակչությանը) եւ ցեղասպանությունը Ռուանդայում: Մի շարք վերլուծաբաններ, լրագրողներ, որոնք լուսաբանել են Հարավսլավիայի եւ Ռուանդայի դեպքերը, այդ տարիները համարում են ՄԱԿ-ի փորձության, ՄԱԿ-ի եւ ԱՄՆ-ի համար ամենաամոթալի ժամանակաշրջանը:

Նոբելյան մրցանակի արժանանալու լուրը Կ. Անանն իմացել է իր մամլո խոսնակ Ֆրեդ Էքհարդից: «Նա ինձ արթնացրեց առավոտյան 5-ին եւ ասաց՝ շնորհավորում եմ: Դա արթնանալու հաճելի ձեւ էր: Գիշերվա այդ ժամի զանգը սովորաբար չարագուշակ է լինում», ՄԱԿ-ի աշխատակիցների շնորհավորանքներն ընդունելով ասաց Անանը:

Արդեն իսկ խոսակցություններ են տարածվել, թե իբր խաղաղության Նոբելյան մրցանակի արժանանալու դիմաց Կ. Անանը եւ ՄԱԿ-ը պետք է «վճարեն»՝ խաղաղություն հաստատեն տառապյալ Աֆղանստանում, ուր ամերիկա-բրիտանական ռմբահարումները միայն անմեղ մարդկային կյանքեր են խլելու: Սեպտեմբերի 11-ից մինչեւ օրս ամերիկա-բրիտանական օդուժը յոթ անգամ ռմբահարել է մեկ այլ երկիր՝ Իրաքը Ս. Հուսեյնին տապալելու «արդարացումով»: ՄԱԿ-ը պարտավոր է վերջ տալ Իրաքի պատժամիջոցներին, որոնք պատճառ են դարձել կես միլիոն իրաքցի երեխաների մահվան, օրական միջին հաշվով 125 երեխա: Կոֆի Անանը եւ համայն մարդկությունն ամեն առավոտ արթնանում եւ անուղղակի մասնակիցն են դառնում 125 մանուկների հուղարկավորությանը:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Նյու Յորք, ՄԱԿ-ի կենտրոնակայան

ԱԶԳ

Մշակույթ

«Հայաստանը հայտնություն եղավ»

Ավարտվեց «Գրական տապան-2001» ծրագիրը

Հոկտեմբերի 2-14-ը Հայաստանում իրականացվեց «Գրական տապան-2001» միջազգային ծրագիրը, որն անցած տարի իրականացված «Գրական ճեմընթաց»-ի շարունակությունը հանդիսացավ: 13 օր շարունակ մեր երկրում հյուրընկալվեցին եվրոպացի 14 գրողներ, որոնք ոչ միայն ծանոթացան Հայաստանին, հայ ժողովրդին, մեր գրականությանը, այլեւ մասնակցեցին հետաքրքիր քննարկումների: «Ի՞նչ կերպար ունի Եվրոպան նոր դարում», «Արվեստագետները եւ գիտնականները որպես քաղաքակիրթ աշխարհի երաշխավորներ», «Հասարակությունը խորթանո՞ւմ է արդյոք արվեստներից»... Այս եւ նմանատիպ հրատապ այլ թեմաներով հետաքրքիր քննարկումներ եղան: Ծրագիրն իրականացրեց արտասահմանյան երկրների հետ մշակութային կապերի եւ համագործակցության հայկական ընկերությունը (ԱՕԿՍ) Բեռլինի «Լիտերատուրվերկշտատ» գրական կազմակերպության եւ Հայաստանի գրողների միության հետ համատեղ:

Շաբաթ՝ հոկտեմբերի 13-ին, Օշականում տեղի ունեցավ «Թարգմանչաց տոնը», որն այս ծրագրի ավարտական ակորդը եղավ: Այս օրվա միջոցառման կազմակերպիչն էր Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակման 1700-ամյակի տոնակատարությունների պետական հանձնաժողովը՝ վերոնշյալ կազմակերպությունների հետ միասին:

Տասը տարի էր արդեն, ինչ լավ ավանդույթներ ունեցող եւ ժամանակին մեծ շուքով անցկացված «Թարգմանչաց տոները» մոռացվել էին:

- Երկարամյա ընդմիջումից հետո «Թարգմանչաց տոնը» վերականգնվում է, որն անչափ կարեւոր է Հայաստանի եւ հայ գրականության գործընթացի համար, **«Ազգի»** թղթակցին ասաց Հայաստանի գրողների միության նախագահ Լեւոն Անանյանը: Վստահ եմ, որ այսուհետեւ մենք կկարողանանք վերականգնված ավանդույթը պահպանել, որովհետեւ, իմ կարծիքով, Մեսրոպ Մաշտոցի սխրանքն անչափ կարեւոր ուղենիշ է եղել ու մնում հայ ժողովրդի պատմության համար: Սա բացառիկ առիթ է գրականությունների փոխթափանցման եւ փոխհարստացման համար: Մեկ շաբաթ շարունակվելիք այս տոնը մեզ հնարավորություն կտա համաշխարհային հանրությանն առավել լայնորեն ծանոթացնել մեր գրական հարուստ ժառանգությունը:

Դիմելով «Թարգմանչաց տոնի» մասնակիցներին՝ Սիլվա Կապուտիկյանն ասաց.

- Այս մեծ տոնն այսօր համընկնում է Հայաստանում քրիստոնեության ընդունման 1700-ամյակին եւ, ինչ խոսք, այն առանձին հնչեղություն է ստանում: Քրիստոնեությունը ծնեց Մեսրոպ Մաշտոցին, Մեսրոպ Մաշտոցը իրենով սատար եղավ քրիստոնեությանը եւ զորացրեց մեր մեջ այդ զգացումը... Ես կարծում եմ, որ մեր արտասահմանցի հյուրերը՝ եվրոպական երկրներից Հայաստան եկած գրողները, կըմբռնեն, որ սա մեծագույն տոն է, համամարդկային տոն...

Օշականյան այս տոնակատարության ժամանակ վերականգնվեց նաեւ մեկ ուրիշ ավանդույթ. լավագույն բանաստեղծական գործերին մրցանակներ շնորհելը: «Հայ գիր եւ դպրություն» անվանումով մրցանակաբաշխության դափնիները տարան Արտեմ Հարությունյանը, Արմեն Մարտիրոսյանը, Իգնատ Սամյանը, Անահիտ Պարսամյանը, Ռուզան Ասատրյանը, Երվանդ Պետրոսյանը, Էդվարդ Միլիտոնյանը եւ Ղուկաս Սիրունյանը:

Հանդիսության մասնակից եվրոպացի գրողներից շատերն արդեն իրենց կարծիքն են հայտնում մասնավորապես «Թարգմանչաց տոնի» եւ ընդհանրապես «Գրական տապան-2001» ծրագրի մասին:

Բելառուս գրող Լեոնիդ Դրանկո Մայհյուկն այն կարծիքին է, որ հայ ժողովրդի համար անչափ կարեւոր դեր է խաղացել Մաշտոցի ստեղծած այբուբենը. «Հայերն իրենց այբուբենին հուշարձան են կանգնեցրել, հայերն իրենց տառերը ոսկով են պատկերում: Մի՞թե ավելի մեծ պատիվ կարելի է ստանալ»:

Իրանցի գրող Ահմադ Նուրիզադեն (որի «Բարեւ ձեզ, հայեր» ժողովածուն **«Ազգն»** արդեն առիթ ունեցել է ներկայացնել) հայ գրականության եւ մշակույթի նախանձախնդիրն է Իրանում: Նա արդեն 12 ժողովածու է ներկայացրել պարսկալեզու ընթերցողին, որոնք վերաբերում են հայ մշակույթին:

- Մանուկ հասակում սերտորեն շփվելով հայ իրականության հետ, ես իմ առջեւ խնդիր դրեցի հայ մշակույթն իմ երկրում ներկայացնել: Եվ թող հավակնոտություն չթվա, եթե ասեմ, որ այդ ասպարեզում հաջողությունների եմ հասել: Դա են վկայում ինչպես իրանցի, այնպես էլ հայ մտավորականները:

Կիրակի՝ հոկտեմբերի 14-ին, Հայաստան ժամանած գրողները մեկնեցին: Ի՞նչ տվեց այս «Գրական տապան-2001» ծրագիրը: Առաջին տպավորությունն այն է, որ շատ գրողների ու բանաստեղծների համար «Հայաստանը հայտնություն եղավ» (իռլանդուհի Էնն Հեվորթի խոսքերն են): Ինչպես նախորդ «Գրական ճեմընթաց-2000»-ը, այնպես էլ այս ծրագրից ստացված տպավորությունները հրատարակվելու են առանձին գրքով, որը Հայաստանն աշխարհին անկողմնակալ ներկայացնելու փաստ կդառնա:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

Շենգավիթի համայնքը միանգամից տոնեց երեք տարեդարձ

Շենգավիթի քաղաքապետարանում միանգամից նշվեց երեք տարեդարձ՝ Հայաստանի անկախության 10-րդ տարեդարձը, Էրեբունի-Երեւան համաքաղաքային տոնը եւ նախկին Լենինյան շրջանը Շենգավիթի համայնք անվանակոչվելու 10-ամյակը:

Թաղապետ Մարտին Սարգսյանը Շենգավիթի քաղաքապետարանի եւ համայնքի ավագանու անունից շնորհավորելով Գարեգին Նժդեհ հրապարակում հավաքված բազմահազար շենգավիթցիներին, մաղթեց նրանց, որ երրորդ հազարամյակը դառնա հայ ժողովրդի հարատեւման եւ ողջ աշխարհում սփռված հայության, հայրենիքի ու նրա մայրաքաղաքի ծաղկման եւ բարգավաճման ժամանակաշրջան: Թաղապետի տեղակալ Իշխան Նազարեթյանն էլ ընթերցեց քաղաքապետարանի որոշումը, որի համաձայն հայ երաժշտական արվեստի զարգացման գործում ձեռք բերած հաջողությունների եւ համայնքի մշակութային ու հասարակական կյանքին ակտիվ մասնակցություն ցուցաբերելու համար անվանի երգահան, հանրապետական եւ միջազգային փառատոների դափնեկիր, համայնքի բնակիչ Արա Գեւորգյանը պարգեւատրվեց Գ. Նժդեհի անվան մեդալով ու ընտրվեց համայնքի պատվավոր քաղաքացի:

Մինչեւ ուշ գիշեր տեւած տոնախմբության ժամանակ ելույթներ ունեցան համայնքի պատանեկության ստեղծագործական կենտրոնի եւ մյուս մշակութային օջախների սաները, երգիչներ Թովմաս Պողոսյանը, Պատին Պողոսյանը, Ռիմա Սարիբեկյանը, Արսեն Սաֆարյանը, Վերգինե Սահակյանը, Արմինե Գրիգորյանը, երգի թատրոնի երիտասարդ երգիչները, պարային համույթներ եւ այլ մշակութային օջախներից հրավիրյալ խմբեր ու «Մետրո» թատրոնի դերասանները: Այդ օրը մինչեւ ուշ գիշեր Շենգավիթի համայնքը տոնախմբության մեջ էր. համերգային ծրագրին հաջորդեց հրավառությունը:

Շենգավիթի համայնքը նախկինում եղել է արդյունաբերական թաղամաս, եւ հանրապետության արտադրանքի 40 տոկոսն արտադրվել է համայնքում: Այժմ գործում են «Նաիրիտ» գիտաարտադրական միավորումը, «Գրանդ տոբակո», «Գրանդ քենդի», քիմկենցաղ գործարանը, որոնք հաճախ են մասնակցում ու նյութապես օգնում համայնքում կազմակերպված միջոցառումներին: Այսօր համայնքն ունի 150 հազար ազգաբնակչություն, ունի 33 մանկապարտեզ, 6 գրադարան, 4 մարզադպրոց, 1 երաժշտական դպրոց եւ 29 հանրակրթական միջնակարգ դպրոց: Օրեր առաջ Շենգավիթի քաղաքապետը համայնքի 8-10-րդ դասարանների 29 գերազանցիկ աշակերտների հանձնեց Գ. Նժդեհի անվան ոսկե մեդալներ: Համայնքի տարածքում է նաեւ «Քվանտ» վարժարանը, որի շրջանավարտները համալրում են հանրապետության բուհերի ուսանողների շարքերը: Համայնքի միակ՝ «Մետրո» թատրոնն այսօր լուրջ պետական հոգածության կարիք ունի եւ օգնության ձեռք է խնդրում, քանզի քաղաքապետարանի հատկացրած սուղ միջոցներով թատրոնը պահել հնարավոր չէ:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ԲԵՄԵԼ

Մեր երրորդ Մեք Գրեգորը

Նոր պրեմիերա Երեւանի դրամատիկական թատրոնում

Անկեղծ ասած, մեծ վերապահումով գնացի Երեւանի դրամատիկական թատրոնի նոր պրեմիերային՝ Վիլյամ Սարոյանի «Իմ սիրտը լեռներում է» պիեսի բեմադրության ներկայացմանը, որը նվիրված էր ՀՀ ժողովրդական արտիստ Լեւոն Թուխիկյանի ծննդյան 70-ամյակին: Լեւոն Թուխիկյանը պետք է Մեք Գրեգոր խաղար: Մեր թատերասեր հասարակայնությունը, հատկապես 60-ական թթ. հանդիսատեսը, չափանիշային Մեք Գրեգորներ տեսել է Սունդուկյանի անվան թատրոնի բեմում՝ Հրաչյա Ներսիսյան, Վահրամ Փափազյան: Հրաչյա Ղափլանյանի թատրոնը պարզապես նոր ոճի բեմադրություն մեզ ներկայացրեց, Լեւոն Թուխիկյանը՝ նոր ոճի Մեք Գրեգոր:

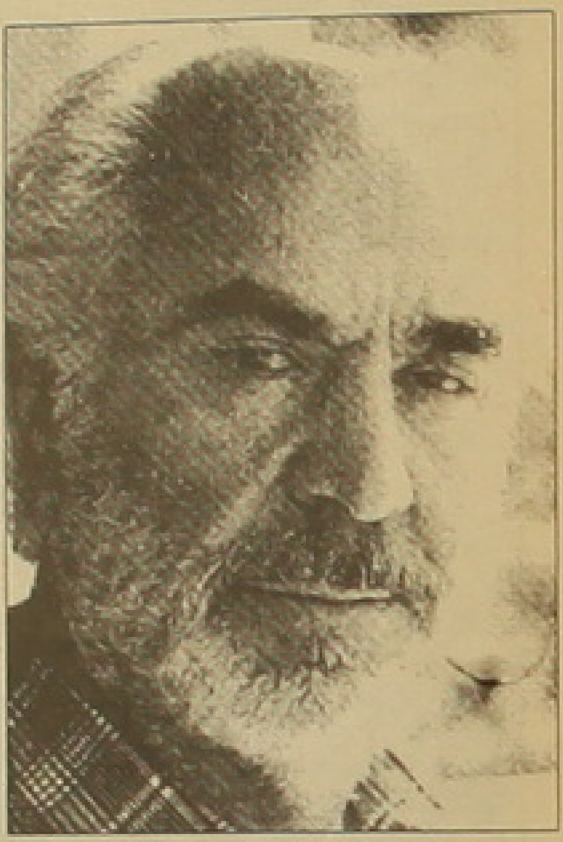

Չգիտեմ ով ինչպես, բայց Գաբրիել Սունդուկյանի անվան ակադեմիական թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար Վահե Շահվերդյանը ներկայացումից հետո այն կարծիքը հայտնեց, որ «Վահրամ Փափազյանն ու Հրաչյա Ներսիսյանն այսօրվա ներկայացումից գոհ կլինեին եւ ի սրտե կշնորհավորեին մեզ»:

Առիթ կար Երեւանի դրամատիկական թատրոնում կիրակի երեկոն տոնական դարձնելու. եւ բեմադրության պրեմիերա էր, եւ թատրոնի բազմավաստակ դերասաններից մեկի՝ Լեւոն Թուխիկյանի ծննդյան 70-ամյակն էր նշվում:

- Շատ եմ լցված սարոյանական ստեղծագործության այս նոր մեկնաբանությամբ, որ ուզում եմ մոռանալ հոբելյանը, ասաց թատերագետ Լեւոն Մութաֆյանը: Չէի կասկածում, որ Լեւոն Թուխիկյանը դարձյալ ու դարձյալ պիտի զարմացներ, դարձյալ ու դարձյալ պիտի հիացներ, կրկին պիտի հաստատեր այն պարզ ճշմարտությունը, որ հզոր անհատականությունները երբեք հենց այնպես ոչինչ չեն անում: Լեւոն Թուխիկյանի արած ամեն ինչի մեջ կա իսկապես անհատականության դրոշմը:

Մոսի, Դոմինիկո, Սորյանո, ուսուցիչ Սամյան, Ռիչարդ Երրորդ, Մագուրի Համո... եթե թվարկելու լինենք Լեւոն Թուխիկյանի ստեղծած կերպարները, ապա դրանք էջեր կզբաղեցնեն: Ի՞նչն է հատկանշական Լեւոն Թուխիկյանի ստեղծագործությունում: Վերջին 30 տարվա Հայաստանի բեմական կյանքում այս դերասանի ստեղծած կերպարները հիմնականում ժամանակի եւ հասարակական պայմանականությունների հետ երբեք չհամակերպվող մարդկային բնավորություններ, որոնք չեն համակերպվում պարտադրանքներին, ավելին՝ ընդվզում են ամեն տեսակ պարտադրանքներին: Ինչպես նշեց Լեւոն Մութաֆյանը, Թուխիկյանն այդպիսին է նաեւ կյանքում: «Նա ունի կյանքի իր ճշմարտությունը, որը չընդունել անհնար է»:

Կիրակի երեկոյան հրաշալի խոսքերի հեղեղ եղավ, հիմնականում Լեւոն Թուխիկյանի հասցեին: Իհարկե, այդպես էլ պետք է լիներ: Բայց հանդիսատեսն ի պատասխան գնահատեց նաեւ Վլադիմիր Մսրյանի (Բեն Ալեքսանդր) խաղը:

- Հասկանալի է, որ այսօրվա մեր բեմելը՝ պրեմիերան կարեւոր իրադարձություն է ոչ միայն թատրոնի համար, ասաց Հրաչյա Ղափլանյանի անվան թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար Արմեն Խանդիկյանը: Բայց ուզում եմ ճշտել. այս իրադարձությունը չի կարելի դասել Հայաստանում քրիստոնեության պետական կրոն հռչակման 1700-ամյակի իրադարձությունների շարքին:

Իսկապես, տեղին էր մեր թատերական ճանաչված գործչի այս նկատողությունը:

Ամեն դեպքում թատրոնում կիրակի օրը խոսքի եւ շնորհավորանքների հեղեղ էր, իսկապես տոնական տրամադրություն:

Ս. Գ.

Հայ երաժիշտների հաղթահանդեսը

Հոկտեմբեր 7-ին Դյուսելդորֆի Լանգենֆելդ արվարձանի քաղաքային դահլիճում համերգային կատարումով հանդես եկան գերմանաբնակ ամուսիններ Սաթիկ Մկրտումյանը (մեցցո սոպրանո) եւ Հայկ Դեինյանը (բաս): Տեղական երգչախմբի 125-ամյակին նվիրված հիշյալ հոբելյանահամերգին հոբելյարից բացի մասնակցում էին դաշնակահար Օլիվեր Դրեխսելը, Վեստֆալյան փողային քառյակը, Բամբերգի արական երգչախումբը, դիրիժոր՝ Գեորգ Ֆլոք: Երկու ժամ տեւած համերգում հայ մենակատարների մեկ ժամանոց ծրագիրը ներառում էր արիաներ Մոցարտի «Ֆիգարոյի ամուսնությունը», «Կախարդական սրինգ», «Դոն Ջովաննի», Բիզեի «Կարմեն», Վերդիի «Դոն Կառլոս», Ռոսինիի «Սեւիլյան սափրիչ» հանրահայտ օպերաներից: Համերգը լուսաբանած տեղական մամուլը մեր հայրենակիցների մասին առանձնակի ջերմությամբ է արտահայտվում: Սաթիկը ծնվել է 1960-ին, Հայաստանում: 1991-ին ավարտել է Երեւանի կոնսերվատորիան: Դեռեւս ուսանողական տարիներից փոքր դերակատարումներով հանդես է եկել Երեւանի օպերային թատրոնի բեմում: 1985-88-ին անդամակցել է հեռուստառադիոյի երգչախմբին, 1988-94-ին մենակատար է եղել օպերային ստուդիայում, 1993-94-ին՝ մանկական օպերային թատրոնում: Այնուհետեւ բնակություն է հաստատել ԳԴՀ-ում, երգել է գերմանական Օլդենբուրգ, Քոբուրգ քաղաքների օպերային թատրոններում: 1999-ին Բեռլինի միջազգային մրցույթում շահել է 2-րդ մրցանակ, ինչի շնորհիվ 2000-ին համերգային շրջագայության է մեկնել ԱՄՆ, երգել Քառնեգի հոլում: Այժմ մշտապես կապված չէ մեկ թատրոնի հետ, հյուրախաղերով հանդես է գալիս երկրում եւ նրա սահմաններից դուրս:

Հայկ Դեինյանը 1995-ից աշխատում է Վայմարի Ազգային թատրոնում: Ծնվել է 1959-ին, Երեւանում: Պոլիտեխնիկական ինստիտուտն ավարտելուց հետո 1987-ին ընդունվել է Երեւանի կոնսերվատորիա, ուսանողական տարիներին Բազար Բաշու դերով մասնակցել է օպերային թատրոնի «Սայաթ-Նովա» ներկայացմանը: 1994-95-ին աշխատել է Հիլդեսհայմի (Գերմանիա) թատրոնում: Երկացանկում՝ Մոցարտի եւ Վերդիի «Ռեքվիեմ», Ռոսինիի «Ստաբատ մատեր», Բրամսի «4 լուրջ երգ», իսկ վայմարյան բեմում կերտում է Մեֆիստոֆելի (Գունոյի «Մարգարիտ»), Մարկ արքայի (Վագների «Տրիստան եւ Իզոլդա»), Լեփորելոյի (Մոցարտի «Դոն Ջովաննի»), Ֆիգարոյի (Մոցարտի «Ֆիգարոյի ամուսնությունը») դերերը: Հայկ Դեինյանի տեղեկացմամբ, ինքը հոկտեմբերի կեսերին համերգային կատարումով հանդես է գալու երեւանյան ունկնդրի առջեւ:

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ
Գերմանիա

ՀՈԲԵԼՅԱՆ

Գրականագետ Պիոն Հակոբյան-75

ԱԶԳ

Մարզական

ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄ

Վարուժան Սուքիասյան. «Մտադիր եմ հրաժարական տալ»

Վերջին օրերին համառորեն լուրեր էին պտտվում, թե ֆուտբոլի ազգային հավաքականի գլխավոր մարզիչ Վարուժան Սուքիասյանը հրաժարական է տվել: Նույնիսկ որոշ լրատվամիջոցներ շտապեցին այդ լուրը հանրության սեփականությունը դարձնել: Իրողությունը պարզելու նպատակով դիմեցինք ֆուտբոլի հանրապետական ֆեդերացիա, որտեղ տեղեկացրին, որ հրաժարականի մասին Վարուժան Սուքիասյանից պաշտոնական գրություն չի ստացվել: Որոշեցինք դիմել հավաքականի գլխավոր մարզչին, որն այս անգամ էլ սիրահոժար համաձայնեց պարզաբանել հրաժարականի հետ կապված հարցը:

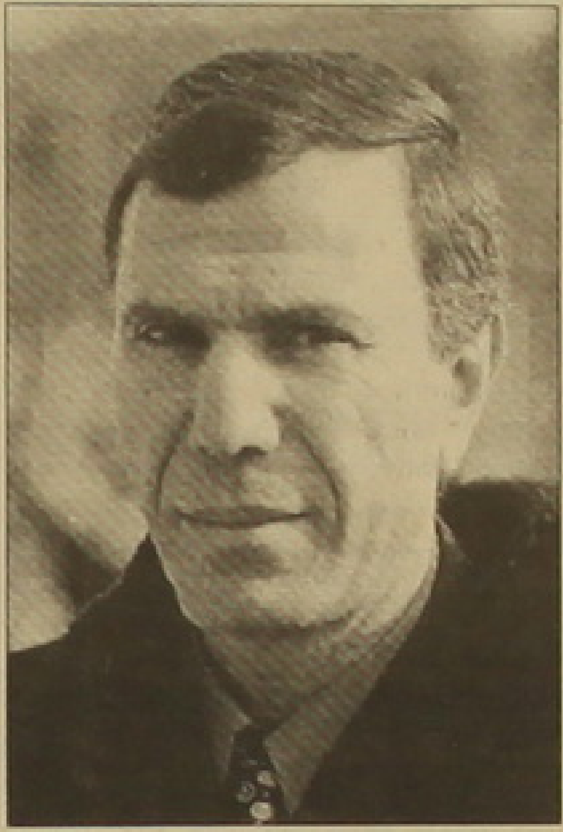

– Նորվեգիայի հավաքականի հետ խաղից հետո ֆեդերացիայի նախագահ Սուրեն Աբրահամյանին իրոք հայտնել եմ հրաժարական տալու իմ մտադրության մասին՝ ցանկանալով այդ հարցով հանդիպել նրան եւ խորհրդակցել: Սակայն նախագահը պատասխանեց, որ առայժմ հրաժարականի ժամանակը չէ եւ առաջիկայում կխոսենք: Սա է ողջ պատմությունը:

Ասեմ, որ Նորվեգիայի հավաքականի հետ խաղը շատ ծանր էր ինձ համար: Կարծում եմ, բոլորն էլ նկատեցին առաջին եւ երկրորդ խաղակեսերի տարբերությունները: Որոշ ֆուտբոլիստների մոտ զգացվող նվիրվածության պակասն ինձ շատ անհանգստացրեց: Պաշտպանների կոպիտ սխալները, դարպասապահի անհաջող խաղն ինձ շատ վրդովվեցրեց: Երեւի ոմանց ցանկալի էր, որ վերջաբանն այսպիսին լիներ: Չնայած այս ամենին, ես իմ մեջ ուժ գտա եւ խաղից հետո տղաներին շնորհակալություն հայտնեցի համեստ աշխատանքի համար, նշելով, որ երեւի հրաժարական տամ:

Օգտվելով առիթից, ցանկանում եմ շնորհակալություն հայտնել հավաքականի մարզչական կազմին, բժշկին, մերսողին, բոլոր նրանց, ովքեր աջակցեցին ինձ, նաեւ ֆուտբոլի ֆեդերացիային՝ իր շատ փոքր հնարավորություններով: Համոզված եմ, որ եթե հավաքականին չխանգարեին, այլ ընդհակառակը ամեն կերպ աջակցեին, ֆուտբոլիստներին բարձր պարգեւավճարներ խոստանային, ապա հավաքականի արդյունքն այլ կլիներ: Սա ասում եմ ամենայն պատասխանատվությամբ: Ես բնավորությամբ խստապահանջ եմ, կարգ ու կանոն սիրող, մարդկանց չճնշող: Նման հատկանիշների շնորհիվ եմ մարզչական աշխատանքում արդյունքի հասել, կադրեր պատրաստել:

Կարծում եմ, հավաքականում իմ երկամյա գործունեության ընթացքում ինձ հաջողվեց որոշակի որակական փոփոխությունների հասնել. ձեւավորվել է խաղային ձեռագիր, հավաքականը հարձակողական ֆուտբոլ է ցուցադրում, կարողանում է քիչ թե շատ գոլեր խփել, սերնդափոխություն է ընթանում: Այս ամենն, իհարկե, ինձ ուրախացնում է, սակայն մտադիր եմ հրաժարական տալ, քանի որ այսպիսի մթնոլորտում հնարավոր չէ աշխատել: Որպես հայ, որպես մասնագետ իմ ամբողջ գիտելիքները ներդրել եմ հավաքականի համար, պարտքս կատարված եմ համարում եւ գլխավորը խիղճս հանգիստ է: Արդար աշխատել եմ, աշխատում եմ եւ դեռ կաշխատեմ:

Առաջնության 18-րդ տուրը թվերով եւ փաստերով

- Ֆուտբոլի ՀՀ բարձրագույն խմբի առաջնության 18-րդ տուրում խփվեց 16 գնդակ: Առաջնության 91 խաղում գրանցվել է 329 գոլ, միջինը մեկ խաղում՝ 3,6 գնդակ:
- Տուրն անցավ դաշտի տերերի առավելությամբ, որոնք տոնեցին 3 հաղթանակ, 1 խաղ ավարտեցին ոչ-ոքի, մեկում պարտվեցին: Առաջնության հանդիպումներում առայժմ առավելությունը դաշտի տերերի կողմն է, որոնք հաղթել են 44 խաղում, պարտվել՝ 33-ում, 14 խաղ էլ ավարտվել է ոչ-ոքի արդյունքով:
- «Սպարտակը» շարունակում է իր հաղթարշավը՝ տոնելով 7-րդ անընդմեջ հաղթանակը: Վերջին չորս խաղում թիմի դարպասը մնացել է անառիկ:
- «Միկային» չհաջողվեց «Սպարտակի» նկատմամբ ռեւանշի հասնել առաջին շրջանում կրած պարտության դիմաց: «Սպարտակն» ընդհատեց «Միկայի» 6 անպարտելի խաղերից բաղկացած շարքը:
- «Փյունիկը» խոշոր հաշվով 9-րդ հաղթանակը տոնեց, ընդ որում վերջին 3 խաղերում թիմը նման հաջողության է հասնում: Արդեն 5 խաղ է, ինչ փյունիկցիները հաղթում են մրցակիցներին: «Դինամոյի» հետ խաղում «Փյունիկը» ՀՀ առաջնություններում իր 600-րդ գոլը խփեց: Հոբելյանական գոլի հեղինակը Վարդան Մինասյանն էր, որն իրացրեց 11 մ հարվածը: Ի դեպ, դա այս առաջնությունում Մինասյանի կատարած 11 մ 7-րդ հարվածն էր, որոնք բոլորն էլ ավարտվել են դարպասի գրավումով: Մինասյանն արդյունավետության անձնական ռեկորդ սահմանեց՝ խփելով ընթացիկ առաջնությունում իր 8-րդ գնդակը: Նախկին լավագույն արդյունքը (7 գոլ) նա ցույց էր տվել 1995/96 թթ. մրցաշրջանում:
- Երկրորդ շրջանում անհաջող է հանդես գալիս «Բանանցը»՝ տանուլ տալով բոլոր 5 հանդիպումները: «Զվարթնոցի» հետ խաղում «Բանանցին» վերջապես հաջողվեց գրավել մրցակցի դարպասը: Մինչ այդ թիմի ֆուտբոլիստները 451 րոպե շարունակ չէին կարողանում գտնել մրցակցի դարպասի բանալին:
- «Զվարթնոցը» 4-րդ անընդմեջ հաղթանակը տոնեց: Թիմի դարպասապահ Գեւորգ Կասպարովը 364 րոպե շարունակ դարպասն անառիկ պահելով՝ գերազանցեց Հարություն Աբրահամյանին պատկանող լավագույն ցուցանիշը (351 րոպե): Կասպարովը «Բանանցի» հետ խաղի 67-րդ րոպեին գոլ բաց թողեց, իսկ Աբրահամյանն արդեն 4-րդ խաղն է, դարպասը պահում է անառիկ (320 րոպե) եւ հնարավորություն ունի հաջորդ խաղում բարելավելու Կասպարովի ցուցանիշը: Հետաքրքիր է, որ հաջորդ տուրում «Սպարտակը» հանդիպելու է հենց «Զվարթնոցի» հետ:
- «Լոռին» տխուր ռեկորդ սահմանեց՝ կրելով խոշոր հաշվով 8-րդ անընդմեջ պարտությունը, գնդակների 2–41 տարբերությամբ: Նման ցուցանիշի 1992 թ. հասել էր «Կիլիկիան», որը 8 հանդիպումներում մրցակիցներին զիջել էր 1–69 ընդհանուր հաշվով:
- Առաջնության լավագույն ռմբարկու Արման Քարամյանի խփած առաջին գնդակը նրա 60-րդ գոլն էր ՀՀ առաջնություններում, ինչպես նաեւ «Դինամոյի» բաց թողած 100-րդ գնդակը բարձրագույն խմբում:
- Արարատցի Անուշավան Փահլեւանյանը խփեց ՀՀ առաջնություններում իր 70-րդ գոլը:
- Ընթացիկ առաջնությունում վերջապես իր գոլերի հաշիվը բացեց Սամվել Նիկոլյանը՝ իրացնելով 11 մ հարվածը: Նա Վարազդատ Ավետիսյանից հետո դարձավ 2-րդ ֆուտբոլիստը, որին հաջողվել է գոլի հեղինակ դառնալ ՀՀ բոլոր 10 առաջնություններում:
- «Բանանցի» հարձակվող Մկրտիչ Հովհաննիսյանն առաջնությունում հոբելյանական՝ 200 խաղն անցկացրեց: Նա դարձավ 2001 թ. խաղի սահմանագիծը հատած 12-րդ ֆուտբոլիստը: ՀՀ առաջնություններում անցկացրած խաղերի քանակով ռեկորդակիրը «Շիրակի» ավագ Հովհաննես Թահմազյանն է՝ 229 խաղ:
- Արման Քարամյանը վերջին 3 հանդիպումներում դաշտից չի հեռանում առանց գոլի՝ խփելով 6 գնդակ: Հետաքրքիր է, որ առաջին շրջանի մեկնարկային 3 խաղում էլ նա նմանատիպ արդյունքի էր հասել: Արմանին իրավամբ կարելի է «Դինամոյի» սարսափը համարել. այդ թիմի հետ անցկացրած 6 խաղում Արմանը մրցակցի դարպասը խփել է 14 գնդակ:

ՀՈԲԵԼՅԱՆ

Ծնունդդ շնորհավոր, Ռաֆայել

Վահանյանը պարգեւատրվեց «Մովսես Խորենացի» մեդալով

Հոկտեմբերի 15-ին լրացավ միջազգային գրոսմայստեր Ռաֆայել Վահանյանի ծննդյան 50-ամյակը: Կեսդարյա հոբելյանի կապակցությամբ, հայկական շախմատին մատուցած ծառայությունների համար Ռաֆայել Վահանյանն արժանացավ «Մովսես Խորենացի» մեդալի, որը տաղանդավոր շախմատիստին անձամբ հանձնեց ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը:

Ռաֆայել Վահանյանի շախմատային տաղանդը դրսեւորվեց դեռեւս պատանեկան տարիքից: 60-ական թթ. վերջերին խորհրդային շախմատում պատանի շախմատիստներից բոլորից շատ հոլովվում էին Կարպովի, Վահանյանի եւ Շտեյնբերգի ազգանունները: 1969 թ. Ռաֆայել Վահանյանը ԽՍՀՄ-ը ներկայացրեց Եվրոպայի առաջնությունում եւ բաժանեց 1–2-րդ տեղերը: Երկու տարի անց, 20 տարեկանում նա արդեն կրում էր միջազգային գրոսմայստերի կոչումը: Ավելի քան 30 տարվա շախմատային գործունեության ընթացքում Ռաֆայել Վահանյանը դարձել է միջազգային մի շարք մրցաշարերի հաղթող, երկու անգամ մասնակցել է աշխարհի առաջնության հավակնորդների մրցաշարերին: Նա 1989 թ. շախմատի ԽՍՀՄ չեմպիոնն է, ժամանակին ԽՍՀՄ հավաքականի կազմում հաջողությունների է հասել շախմատային օլիմպիադաներում, աշխարհի եւ Եվրոպայի թիմային առաջնություններում: Չնայած արդեն բավական ժամանակ Վահանյանը բնակվում է Գերմանիայում եւ հանդես է գալիս Բունդեսլիգայի առաջնությունում, սակայն ամեն անգամ հարկ եղած դեպքում նա սիրով միանում է իր հայրենակիցներին եւ պաշտպանում է Հայաստանի շախմատային պատիվը: Այսօր էլ Վահանյանը կրկին հարազատ հայրենիքում է, իր խաղընկերների հետ պայքարում է աշխարհի թիմային առաջնության չեմպիոնի տիտղոսին արժանանալու համար: Եվ խորհրդանշական է, որ իր կեսդարյա հոբելյանը Ռաֆայել Վահանյանը նշեց մայր հայրենիքում, հարազատների եւ մտերիմների շրջապատում:

Ծնունդդ շնորհավոր, Ռաֆայել: Թող որ քո շախմատային տաղանդի փայլատակումները նպաստեն միջազգային մրցապարեզներում Հայաստանի շախմատիստների նորանոր հաջողություններին:

ՇԱԽՄԱՏ

Հայերի հաղթարշավը շարունակվում է

Շախմատի աշխարհի թիմային 5-րդ առաջնության 2-րդ տուրում էլ Հայաստանի հավաքականը գերազանց հանդես եկավ՝ կրկին 4-0 հաշվով հաղթանակ տոնելով, այս անգամ՝ Մակեդոնիայի շախմատիստների նկատմամբ: Հակոբյանը հաղթեց Միսկովին, Վահանյանը՝ Նեդեւին, Լպուտյանը՝ Բոգդանովսկուն, Անաստասյանը՝ Ստոյանովսկուն:

Չեմպիոնի կոչման գլխավոր հավակնորդներից մեկը՝ Ռուսաստանի հավաքականը, Իրանի շախմատիստների հետ մրցավեճում մրցակցին միայն կես միավոր զիջեց: Միակ ոչ-ոքին գրանցվեց թիմերի առաջատարների՝ Պյոտր Սվիդլերի եւ էհսան Գեմ Մագեմիի պարտիայում: Ուկրաինայի հավաքականը 3-1 հաշվով պարտության մատնեց Կուբայի շախմատիստներին: Հունգարիայի եւ Գերմանիայի հավաքականների միջեւ կայացած բոլոր չորս պարտիաներն էլ խաղաղ ելք ունեցան:

3-րդ տուրում Հայաստանի հավաքականն ազատ էր խաղից, ինչը նրա գլխավոր հակառակորդներին հիանալի հնարավորություն էր ընձեռել շրջանցելու հայ շախմատիստներին: Մակեդոնացիների հետ մրցամարտում ռուսները կրկին կես միավոր կորցրին: Նույնպիսի 3,5-0,5 հաշիվ գրանցվեց նաեւ Ուկրաինա-Ուզբեկստան մրցախաղում: Գերմանացիները 3-1 հաշվով առավելության հասան Իրանի շախմատիստների նկատմամբ: Անակնկալ կարելի է համարել Կուբայի ընտրանու հաղթանակը հունգարացիների նկատմամբ (2,5-1,5):

4-րդ տուրում ուշադրության կենտրոնում Հայաստան–Ռուսաստան մրցախաղն էր: Այս անգամ էլ Հայաստանի հավաքականն իրեն գերազանց դրսեւորեց: Հայ շախմատիստները երեկ առանձնակի ոգեւորությամբ էին խաղում՝ ձգտելով ռուսների նկատմամբ տոնած հաղթանակով հաճելի նվեր մատուցել իրենց խաղընկերոջը՝ Ռաֆայել Վահանյանին՝ ծննդյան օրվա կապակցությամբ: Ճիշտ է, ինքը՝ հոբելյարը, այս անգամ չճաշակեց հաղթանակի քաղցրությունը՝ ոչ-ոքի ավարտելով հանդիպումը Գրիշչուկի հետ, սակայն խաղընկերներն ապահովեցին ընդհանուր հաղթանակը: Հակոբյանը հաղթեց Սվիդլերին, Լպուտյանը՝ Սակաեւին: Ասրյան-Մոտիլյով հանդիպումն ավարտվեց ոչ-ոքի: Հաղթելով 3-1 հաշվով, Հայաստանի հավաքականը վստահորեն գլխավորեց մրցաշարային աղյուսակը՝ լուրջ հայտ ներկայացնելով չեմպիոնի տիտղոսին արժանանալու համար:

Մյուս հանդիպումներում գրանցվեցին այսպիսի արդյունքներ.

Իրան–Կուբա՝	1,5–2,5
Մաղամի–Դոմինգես՝	0,5–0,5
Զարդաստ–Վերա՝	0,5–0,5
Ղորբանի–Արենչիբիա՝	0,5–0,5
Նաղաֆ–Դելգադո՝	0–1
Հունգարիա–Ուզբեկստան՝	2–2
Լեկո–Կասիմջանով՝	0,5–0,5
Գիմեշի–Յուլդաշեւ՝	0,5–0,5
Ռուխ–Վահիդով՝	1–0
Աքս–Եգին՝	0–1
Մակեդոնիա–Գերմանիա՝	0,5–3,5
Միսկով–Յուսուպով՝	0,5–0,5
Նեդեւ–Լուտց՝	0–1
Յացիմովիչ–Գրաֆ՝	0–1
Բոգդանովսկի–Լյութեր՝	0–1

Մրցաշարային աղյուսակն այսպիսի տեսք ունի

1.	Հայաստան	11 (12 հնարավորից)
2.	Ռուսաստան	11 (16)
3.	Գերմանիա	10,5 (16)
4.	Ուկրաինա	8,5 (12)
5.	Կուբա	7,5 (16)
6.	Հունգարիա	6,5 (16)
7.	Ուզբեկստան	5 (12)
8.	Իրան	3 (16)
9.	Մակեդոնիա	1 (12)

ԵՎՐՈՊԱ-2002

Վիճակահանությունն անվանեց մրցակիցներին

Պրահայում կայացած վիճակահանությունը որոշեց ֆուտբոլի Եվրոպայի երիտասարդական առաջնության 1/8 եզրափակիչի զույգերին: Թիմերը միմյանց հետ կհանդիպեն 2 անգամ՝ սեփական եւ մրցակցի դաշտերում: Առաջին հանդիպումները կկայանան նոյեմբերի 10-11-ին, պատասխան խաղերը՝ նոյեմբերի 13-14-ին:

Եվ այսպես, 1/8 եզրափակիչում միմյանց հետ կհանդիպեն հետեւյալ հավաքականները.

Խորվաթիա–Չեխիա
Լեհաստան–Իտալիա
Շվեդիա–Բելգիա
Հունաստան–Թուրքիա
Հոլանդիա–Անգլիա
Ռումինիա–Ֆրանսիա
Իսպանիա–Պորտուգալիա
Ուկրաինա–Շվեյցարիա

Ժամկետը հայտնի է

ՖԻՖԱ-ն որոշել է եվրոպական ընտրական մրցաշարի Իսրայել-Ավստրիա հանդիպման անցկացման ժամկետը: Այն կկայանա հոկտեմբերի 27-ին Թել Ավիվում: Հիշեցնենք, որ այդ խաղը պետք է կայանար հոկտեմբերի 7-ին, սակայն Թել Ավիվ-Նովոսիբիրսկ չվերթի ինքնաթիռի վթարի հետեւանքով այն հետաձգվել էր: Բացի այդ էլ, ավելի վաղ ավստրիացի ֆուտբոլիստները հրաժարվել էին Թել Ավիվ մեկնել՝ պատճառաբանելով, որ իրենց անվտանգությունը երաշխավորված չէ: Այդ խաղում իսրայելցիներին հաղթանակ է անհրաժեշտ: Հաջողության դեպքում Իսրայելի հավաքականն անցումային երկու խաղ պետք է անցկացնի Թուրքիայի ընտրանու հետ: Նշենք, որ Թուրքիայի հավաքականի ֆուտբոլիստները նախապես հայտարարել են, որ Իսրայել չեն մեկնի:

«Միկայի» անդրանիկ հաղթանակը

Երեկ Աբովյանում կայացած «Արարատ»–«Միկա» հանդիպումով մեկնարկեց առաջնության 19-րդ տուրը: Հաջողությունն ուղեկցեց ՀՀ գավաթակրին: 67-րդ րոպեին հաշիվը բացեց «Միկայի» կիսապաշտպան Արմեն Մարկոսյանը՝ խփելով ընթացիկ մրցաշրջանում իր 8-րդ գնդակը: 5 րոպե անց հյուրերի երիտասարդ հարձակվող Վադիմ Կազարմանովն ամրապնդեց իր թիմի հաղթանակը (2–0): Նշենք, որ ՀՀ առաջնություններում դա «Արարատի» նկատմամբ «Միկայի» անդրանիկ հաղթանակն էր:

«Փյունիկը» հյուրընկալել էր «Լոռիին»: Խաղացանկով այդ խաղը պետք է կայանար այսօր Վանաձորում, սակայն կողմերի համաձայնությամբ տեղի ունեցավ Երեւանում: Արման Քարամյանի եւ Մալալի խփած 2 անպատասխան գնդակները հաղթանակ բերեցին «Փյունիկին»:

Այսօր տեղի կունենան «Արաքս»–«Զվարթնոց» եւ «Դինամո»–«Ղարաբաղ» հանդիպումները: «Կոտայք»–«Լեռնագործ» խաղը հետաձգվել է, քանի որ թիմի մի խումբ ֆուտբոլիստներ մինչեւ 19 տարեկան պատանեկան հավաքականի կազմում մեկնել են Շվեյցարիա, որտեղ այսօր առաջին ընտրական հանդիպումը կանցկացնեն տանտերերի հետ:

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Համալրվում է նախագահական գվարդիան

Նախագահական գվարդիան, որը համարվում է Ադրբեջանի էլիտար ռազմական ստորաբաժանումը, պատասխանատու է պետական օբյեկտների ու բարձրաստիճան պաշտոնյաների պաշտպանության համար: Ըստ Ադրբեջանի հեռուստաընկերության «Խաբարլար» ծրագրի, գվարդիան մոտ ժամանակներս, Շահդենիզի գազատարի նախագծի իրականացման հետ կապված, կհամալրվի մեծ թվով զինվորականներով: Այս որոշման պաշտոնական հետեւանքն այն կլինի, որ օտարերկրյա ներդնողը կֆինանսավորի իշխող վարչակարգի ռազմական կառույցը: Սպասվում է, որ ապագայում Նախագահական գվարդիային կհանձնվի նաեւ Բաքու-Ջեյհան նավթամուղի պահպանությունը:

«Խաբարլարը» տեղեկացնում է նաեւ, որ նախատեսվում է մինչեւ տարեվերջ Մոսկվայում բացել Կովկասի մահմեդականների վարչության ներկայացուցչություն: Ինչպես հաղորդել են վարչությունից, ներկայումս տեխնիկական խնդիրներ են լուծվում:

ԼՈՒԾԱՐՎՈՒՄ Է

«Էկոնոմիքս» ՍՊԸ-ն գրանցված Մարտունու դատարանում: Վկայական N 01Ա00240, գրանցման համարը 76.110.00022, ձեռնարկության կոդը 10084565:
Հասցեն ք. Մարտունի, Նարեկացու փող. թիվ 9:

YEREVAN-PARIS-LYON
SABERATOURS-SEVAN
ՍԱԲԵՐԱՏՈՒՐ-ՍԵՎԱՆ
ԵՐԵՎԱՆ-ՓԱՐԻԶ-ԼԻՈՆ

Ավիատոմսեր եւ տուրիզմ

«Սաբերատուր-Սեւան» ճամփորդական գործակալությունն առաջարկում է.

- *Ավիատոմսեր Երեւանից ուղիղ չվերթերով տրանզիտ խաղաղներով ցանկացած ուղղությամբ եւ ընկերությամբ:*

ARMENIAN AIRLINES swissair KLM BRITISH AIRWAYS АЭРОФЛОТ

Փարիզի օդանավակայանում Ձեզ կդիմավորի մեր գրասենյակի ներկայացուցիչը եւ կհոգա Ձեր բոլոր հոգսերը

- *Գնացքի տոմսեր Եվրոպայում*
- *Հյուրանոցների ամրագրում Հայաստանում եւ արտասահմանում*
- *Բժշկական ապահովագրություն*

375010, ք. Երեւան, Վարդանանց 10
Հեռ. (374 1) 52 54 48, 52 85 48, ֆաքս (374 1) 56 40 30
E-mail: sabera@arminco.com

Ուշադրություն

«Հայաստանի հաշվապահների եւ աուդիտորների ասոցիացիա» հասարակական կազմակերպությունը (ՀՀԱԱ) հրավիրում է մասնակցելու կազմակերպվող «Բաց դռների» օրվան, որի ընթացքում կքննարկվեն տնտեսական եւ հարկային օրենսդրության, ինչպես նաեւ հաշվապահական հաշվառման եւ աուդիտին վերաբերվող հարցերը:

Միջոցառմանը, որը կազմակերպվում է ինչպես Երեւանում, այնպես էլ Վանաձորում եւ Գյումրիում, կարող են մասնակցել ինչպես ՀՀԱԱ-ի անդամները, այնպես էլ այլ ցանկացողներ:

«Բաց դռների» օրն արդյունավետ կազմակերպելու նպատակով խնդրվում է նախօրոք մինչեւ ս. թ. հոկտեմբերի 20-ը Ձեզ հետաքրքրող մասնագիտական հարցերը (ցանկալի է գրավոր), ուղարկել ասոցիացիայի կենտրոնական կամ մասնաճյուղերի գրասենյակների հասցեներով:

Միջոցառումները տեղի կունենան.

ք. Երեւանում ս. թ. նոյեմբերի 2-ին, ժամը 14:00-ին, ՀՀԱԱ-ի մեծ դահլիճում, Կ. Ուլնեցու 31, 5-րդ հարկ հասցեում:
Հեռ.` 54 16 65, 24 93 19, 24 94 67
Ֆաքս` 54 16 73
Էլ. փոստ` aaaa@arminco.com
ք. Վանաձորում ս. թ. նոյեմբերի 3-ին, ժամը 11:00-ին, Մ. Խորենացու 5 հասցեում (ՀՀԱԱ-ի Լոռու մասնաճյուղ):
Հեռ. (051) 2-30-16, 4-28-06
ք. Գյումրիում ս. թ. նոյեմբերի 3-ին, ժամը 16:00-ին, 26 կոմիսարների 76ա հասցեում (ՀՀԱԱ-ի Շիրակի մասնաճյուղ):
Հեռ.` (041) 3-55-71, (09) 42-33-86

UNIFEM
United Nations Development Fund for Women

ԿԱՆԱՅՔ ՀԱՆՈՒՆ ԽԱՂԱՂՈՒԹՅԱՆ

Սոցիալական պլակատի մրցույթ

undp
United Nations Development Programme

ՄԱԿ-ի Կանանց զարգացման հիմնադրամը (ՅՈՒՆԻՖԵՄ) իրականացնում է «Կանայք հանուն հակամարտությունների կարգավորման եւ խաղաղության հաստատման Հարավային Կովկասում» տարածաշրջանային ծրագիրը: Պլակատավի հիմնական խնդիրներն են նպաստել խաղաղության հանրամատչելի մոդելի կառուցմանը եւ խաղաղության հաստատման գործընթացում կանանց դերի վերաբերյալ հասարակական իրազեկության եւ կարծիքի բարձրացմանը: Ծրագրի շրջանակներում Կանանց Զարգացման Հիմնադրամը «Հայ Ստավորական կին» կազմակերպության հետ համատեղ հայտարարում են մրցույթ «Կանայք հանուն խաղաղության» խորագրով: Պլակատները գնահատելիս որոշիչ են լինելու ոչ միայն պատկերի պրոֆեսիոնալիզմը, այլ նաեւ այս բարդ եւ զգայուն թեմայի վերաբերյալ մոտեցումները:

Մրցույթի պայմանները.

1. Մրցույթին կարող են ներկայացվել ազատ ոճով աշխատանքներ (գեղանկար, գրաֆիկա, գծանկար, համակարգչային գրաֆիկա եւ այլն): Աշխատանքները պետք է ներկայացվեն մինչեւ ս/թ նոյեմբերի 20-ը:
2. Մրցույթը բաց կլինի բոլոր մասնակիցների համար, առանց մասնագիտական եւ տարիքային սահմանափակումների: Ուսանողների մասնակցությունը ողջունելի է:
3. Աշխատանքները պետք է արտահայտեն մրցույթի առանցքը եւ նպատակը ըստ վերը ներկայացված տեքստի եւ արտացոլեն տարածքային մոտեցումներ:
4. ՅՈՒՆԻՖԵՄԸ սահմանում է 4 մրցանակ. Գրան Պրի 250$, I մրցանակ 200$, II մրցանակ 150$, III մրցանակ 100$:
5. Ներկայացված աշխատանքների նկատմամբ ՅՈՒՆԻՖԵՄ-ը իրեն է վերապահում բացառիկ նպատակներով ազատ օգտագործման իրավունք: Վերջինս ներառում է պլակատի հրատարակման բոլոր իրավունքները ծրագրի եւ այլ նպատակների համար:
6. Բոլոր ստացված աշխատանքները կներկայացվեն ցուցահանդեսում, որը տեղի կունենա ՄԱԿ-ի շենքում ս/թ դեկտեմբերի 10-ին:

Աշխատանքներն ընդունվում են ս/թ հոկտեմբերի 12-ից նոյեմբերի 20-ը: Աշխատանքների ընդունման վերջնաժամկետն է ս/թ նոյեմբերի 20-ը, ժամը 17.00:

Լրացուցիչ տեղեկությունների եւ աշխատանքների գրանցման համար դիմել հետեւյալ հասցեով. Երեւան, Թումանյան 5, ՀՀ Մշակույթի նախարարության 5-րդ հարկ, հեռախոս (374 1) 52 12 25, Պատասխանատուներ Գայանե Սիմոնյան, Քրիստինե Զալյան:

Armex
Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա
Armenian Stock Exchange

ՇՈՒՐՋԱՆԱՌՎՈՂ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ԳՆԱՆՇՈՒՄ

2001 թ. հոկտեմբերի 15-ի առեւտրային նստաշրջան

Թողարկող Issuer	Համ. ABBR	Ցուցակ Listed	Պահանջարկ* Bid			Առաջարկ* Ask			Կատարված գործարքներ Transactions				
			լավագույն գին Best price	միջ. կշռ. գին Avg. price	Ընդամ. Total qnt.	լավագույն գին Best price	միջ. կշռ. գին Avg. price	Ընդամ. Total qnt.	Նվզ. գին Day low	առավ. գին Day high	միջ. կշռ. գին Avg. price	փոփ.% Avg%	Ծավալ (հազ. դրամ) Volume
ՎԱՆԱՁՈՐԻ «ԱՐԴԻՒՆ» ԷԼԵԿՏՐԱՄԵԽ. Գ/Ն	ARDV	B											
ԱՐՇԱԼՈՅՍ	ARSL	B											
ԱՐՏԵՔՍ	ARTX	B											
ԱՐՓԱ-ՍԵՒԱՆ	ASEV	B	1.360.0	1.360.0	3								
ԱՐԹԻԿԻ «ՍՏԵԿԼՈՄԱՇ»	ASTM	B											
ԱՎՏՈՄԱՔՐԵԳԱՏՆԵՐԻ Գ/Ն	AVAG	B											
ԱՎԻԱՀԱՄԱԼԻՐ	AVHM	B	90.0	90.0	50								
ԱՎՏՈԲԵՌՆԱՒՈՐ	AVTB	B											
ԱՎՏՈՄԱՏԻԿԱ Գ/Ն	AVTM	B											
ԲՀԵՄ-ՊԼԱՍՏ	BHSP	B	800.0	800.0	5								
ԿԱՊԻՏԱԼ ՄԵՆԵՋՄԵՆԹ	CPMT	B	600.0	600.0	2								
ԴԻԼԻՋԱՆԻ ԱՐՏ. ՁՐ. Մ/Կ	DAJK	B											
ԴԱՍՏԱԿԵՐՏԻ ԲՈՒԺՏԵԽ. Գ/Ն	DBJG	B											
ԴԻԼԻՋԱՆԻ ԱՌՈՂՋ. Հ/Ն	DJAH	B											
ՁՈՒԼԱԿԵՆՏՐՈՆ	DZKT	B	400.0	400.0	10								
ԷԼԵԿՏՐԱՃՇԳՐԻՏԱՐՔ	ECHS	B											
ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՍԱՐՔԱՇԻՆԱԿԱՆ Գ/Ն	ECSG	B											
ԵՐ. ԷԼԵԿՏՐԱՃԱՐԺԻՉՆԵՐԻ Գ/Ն	EELJ	B											
ԵՐՖՐԵԶ	EFRZ	B	1.450.0	1.412.5	4								
ԵՐ. ՀԻԴՐՈՀԱՂՈՐԴԱԿ Գ/Ն	EHHG	B											
ԵՐ. ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ Գ/Ն	EJWG	B	85.0	85.0	20								
ԵՐԿԱԹԲԵՏՈՆ 7	EKB7	B	1.250.0	1.250.0	2								
ԵՐ. ԿՈՆՅԱԿԱՅԻՆ ԳԻՆՈՒՅԻ Գ/Ն	EKQG	B	400.0	400.0	100								
ԷԼԵԿՏՐԱՊԱՐԱՏ	ELAP	B	470.0	470.0	10								
ԷԼԵԿՏՐԱՄՈՆՏԱԺ	ELMJ	B											
ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԱՐԶԱԿՕՇԻԿՆԵՐԻ Ֆ/Ա	EMKFCO	B	500.0	500.0	100								
ԷԼԵԿՏՐԱՄԵՔԵՆԱ	EMOR	B											
ԵՀԱՄ	EMTA	B											
ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՊԼԱՍՏՄԱՍ Գ/Ն	EPLG	B											
ԵՐ. ԺԱՄԱՑՈՒՅՑԻ Գ/Ն	ERJG	B	1.350.0	1.350.0	5								
ԵՐԿԱԹԲԵՏՈՆ	ERKB	B	1.000.0	1.000.0	50								
ԵՐ. ՇԱՄՊԱՅՆ ԳԻՆԻՆԵՐԻ Գ/Ն	ESHG	B	400.0	400.0	100								
ԵՐ. «ԱՆԱՀԻՏ» ԹԵԼ Գ/Ն	ETCG	B	1.000.0	1.000.0	10								
ԵՐԵՎԱՆԻ «ՎԱՆ» Ա/Ֆ	EVAF	B											
ԵՐ. ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ Գ/Ն - 1	EVGI	B	50.0	50.0	10								
ԱՆԻՎ	GANV	B											
ԳԵՂԱՄԱ	GGMA	B											
ԳՅՈՒՄՐԻԻ ՄՍԻ ՊԱՀԱԾՈՆԵՐԻ Կ/Տ	GMPG	B											
ՀԱՅԱԳՐՈԲԱՆԿ	HAGB	B											
ՀԱՃԿԻՉ	HASH	B	100.0	100.0	28.300								
ՀԱՏԻՍ	HATC	B											
ՀԱՅԾԽԱԽՈՏ	HATS	B	1.250.0	1.100.0	50								
Հ ԷՂ. ՀԱՅԱՍ ԳՈՐԾ	HEHG	B	450.0	450.0	10								
ՀԱՅՔԻՄՄԵՔԵՆԱ	HQMQ	B	1.000.0	1.000.0	3								
ՀԱՅՔ-ՇԻՆՆԱԽԱԳԻԾ	HSHN	B											
ԿԱՇԻ	KASH	B											
ԿԱՄՈՒՐՋՇԻՆ	KMSH	B											
ԿԱՆԱԿԱ	KNKA	B											
ԿԱՊԱՆԻ «ՌԵԼԷ» Գ/Ն	KREL	B											
ՄԱՔՈՒՐ ԵՐԿԱԹԻ Գ/Ն	MQER	B	2.500.0	2.417.1	7								
ՄԵՐՁՄՈՍԿՈՎՅԱՆ	MSKV	B											
ՄԱՍԻՍ ՏԱԲԱԿ	MSTB	B	400.0	400.0	30								
ՄԵՏՇԻՆ	MTSH	B											
ՆՈՒԲԱՐԱՇԵՆԻ ՏՐԻԿՈՏԱԺԻ Ֆ/Ա	NBTF	B											
ՆԵՅՐՈՆ	NERN	B											
ՊԼԱՍՏԻԿ	PLAS	B											
ՌԵԶԻՍՏՈՐ	RZTR	B											
ՍԵԼԵՆԱ	SELN	B											
ՇԻՆՄԵՔԵՆԱՆՈՐՈԳՈՒՄ	SHMN	B											
ԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ Գ/Ն	SKSG	B											
ՏՈՒՊ	TASP	B											
ՏԱՎՐՈՍ	TAVR	B											
ՈՒԿՐՇԻՆ	UKSH	B											
ՄԻԱՎՈՐՎԱԾ ԲԱՆԿ	UNBK	B											
ՎԱՆՇԻԿ	VSHK	B											
ՎԻՏԱՄԻՆՆԵՐԻ Գ/Ն	VTMG	B											
ԵՐԵՎԱՆ-ԿԱՀՈՒՅՔ	YKHQ	B				8.000.0	8.000.0	1.000.0					
ԵՐ. ՌԵԼԵԻ Գ/Ն	YRLE	B											

* Չբավարարված պահանջարկի/առաջարկի հայտերի մասին տեղեկություն առեւտրային նստաշրջանի փակման դրությամբ: Բոլոր գները ՀՀ դրամով:

© Armex

@rminco
Global Telecommunications

ՆՈՐ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Ինֆորմացիայի վերականգնում
- Համակարգչային սարքավորումների վերանորոգում

ՆՈՐ ԳՆԵՐ, ՆՈՐ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԻՆՏԵՐՆԵՏ քարտի օգտագործում 20% ցածր գներով

- Գիշերայինը` ամսական $ 20
- Շուրջօրյան` ամսական $ 50
- Էլ. փոստը` ամսական $ 10

Հեռ.` 52-43-51, 52-63-26
E-mail: support@arminco.com
WEB: http://www.arminco.com

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը` 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան` 12 10. 2001 Գինը` 100 դրամ